

Autorská kolekcia odevu a odevných doplnkov. Spolupráca s konkrétnou firmou.

Paulína Ružovičová

Bakalárska práca
2019

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design oděvu
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Paulína Ružovičová**
Osobní číslo: **K16017**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design - Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Volné téma / SEAWORTHY - Oděvní kolekce**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část:

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací k zadanému tématu, obrazová příloha, vlastní závěry v minimálním textovém rozsahu 20-25 normostran. Práce se zabývá volnočasovým oblečením s UPF faktorem, zkoumá historii plavek a cruise kolekci.

2. Praktická část:

Vytvořím kolekci volnočasových modelů inspirovaných životem u moře, které doplním autorským potiskem a doplňky z mořských řas. Ve své práci využívám přírodní materiály, ale také materiály s UPF faktorem. Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů v počtu 5 - 7 modelů. Teoretická a technická příprava projektu, sběr potřebných informací, dokumentace realizace dle zadaných parametrů (moodboard, kresebné návrhy, barevnost, popis materiálů, technické nákresy modelů, technické popisy, střihové řešení modelů). Praktická část obsahuje dámskou oděvní kolekci se zaměřením na řemeslo s důrazem na vytvoření vlastního inovativního dezénu. Práci doplní dokumentační fotografie z procesu tvorby, módní fotografie, popřípadě krátké video. Rozsah práce: minimálně 40 normostran, formát A4. Odevzdám ve dvou stejnopisech v pevné vazbě (l může být v kroužkové vazbě). Součástí předané písemné práce je dodání elektronické verze bakalářské práce na Flash disku, který bude obsahovat taktéž samostatné fotografie v tiskové kvalitě z praktické části bakalářské práce. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formát pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

Rozsah bakalářské práce: minimálně 40 normostran
Rozsah příloh: minimálně 15 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

HLADÍK, Vladimír, Tomáš KOZEL a Zdeněk MIKLAS. Textilné materiály pre 1. ročník stredných priemyselných škôl textilných. Bratislava: Alfa, 1983. Edícia literatury pre spotrebný priemysel (Alfa).

ŠPRYNC, Eduard, Jan FOLTÝN, Oskar KLENK a Jaroslav ROKOSKÝ. Náuka o materiáli: pre 1. a 2. ročník SOU – textilné odbory. Alfa. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1963. ISBN 63-343-87.

LAPŠANSKÁ, PhDr. Dana. Kapitoly z módného marketingu a stylingu. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014. ISBN 978-80-7454-470-5.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Art. Pavel Brejcha
Ateliér Design oděvu
Datum zadání bakalářské práce: 1. listopadu 2018
Termín odevzdání bakalářské práce: 10. května 2019

Ve Zlíně dne 8. ledna 2019

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka

doc. MgA. Kristýna Petříčková
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 3.5.2019

Jméno a příjmení studenta: PAULINA RYŠOVÉDŮVÁ

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Abstrakt slovensky: Práca pojednáva o vývoji odievania v prímorských oblastiach od 19. storočia, histórii plaviek a súčasných Cruise kolekciách. Okrem odevu určeného do prímorských oblastí vytváram aj doplnky vyrobené z morských rias. V rámci bakalárskej témy spolupracujem s firmou Daire, kde mi zrealizovali plavky s autorskou potlačou.

Kľúčové slová: pobrežie, plavky, Cruise kolekcia, morská tráva

ABSTRACT

My bachelor thesis examines the evolution of seaside fashion from the 19th century, the history of swimwear and modern Cruise collections. Along with clothes tailored for seaside areas, I also created accessories from seaweed. A part of this work was made in collaboration with the company Daire, that produced swimwear printed with my custom design.

Keywords: seaside, swimwear, cruise collection, seaweed

„Ženská osobnost' je ako more - rozochveje ju najslabší závan a pritom unesie najt'ažšie bremená.“

Immanuel Kant

„Len búrky a vlny dávajú moru dušu a život.“

Alexander Von Humboldt

Ďakujem Mgr. art. Pavlovi Brejchovi za vedenie bakalárskej práce, za jeho cenné rady, profesionálny prístup a trpezlivosť.

Ďakujem rodine, Dominikovi a Čávovi za ich lásku, trpezlivosť a povzbudenie.

Ďakujem Adel.

Ďakujem Babsi.

Ďakujem mojim kamošom.

Ďakujem firme Daire za spoluprácu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

1.1 OBSAH

1.1 OBSAH	7
ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČASŤ	11
2 HISTÓRIA PRÍMORSKEJ MÓDY OD 19. STOROČIA	12
2.1 BRITSKÉ POBREŽIE, AKO ÚNIK Z MESTA.....	12
2.2 HISTÓRIA KÚPANIA	13
2.3 HISTÓRIA ODIEVANIA NA POBREŽÍ	14
3 NEFORMÁLNE OBLEČENIE	23
3.1 STRUČNÁ HISTÓRIA VOENOAČASOVÝCH ODEVOV	23
4 HISTÓRIA PLAVIEK	25
4.1 STAROVEK	25
4.2 STREDOVEK	26
4.3 NOVOVEK	27
4.4 19. STOROČIE	29
4.5 20. STOROČIE	30
5 CRUISE KOLEKCIE	34
5.1 COCO CHANEL A HISTÓRIA CRUISE KOLEKCIÍ	34
5.2 VYSVETLENIE POJMOV RESORT, CRUISE, PRE-SPRING A PRE-FALL	38
II. PRAKTICKÁ ČASŤ	40
6 KOLEKCIA SEAWORTHY	41
6.1 MOODBOARD	41
6.2 DOPLNKY.....	44
6.2.1 MORSKÁ TRÁVA.....	44
6.2.2 POSTUP TVORBY DOPLNKOV.....	45
6.3 SPOLUPRÁCA S FIRMOU DAIRE	48
7 POPIS JEDNOTLIVÝCH MODELOV	52
7.1 MODEL Č. 1	53
7.2 MODEL Č. 2	54
7.3 MODEL Č. 3	55
7.4 MODEL Č. 4	56
7.5 MODEL Č. 5	57
III. PROJEKTOVÁ ČASŤ	58
8 FOTODOKUMENTÁCIA	59
ZÁVER	63
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	64
ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK	65

ZOZNAM OBRÁZKOV	66
ZOZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJOV	71
ZOZNAM PRÍLOH	73

ÚVOD

Moja kolekcia obsahuje voľnočasové oblečenie určené do prímorských oblastí. Používam materiály určené na letné počasie ako ľan, viskóza alebo impregnovaná bavlna, ktorá zabraňuje pred letným dažďom. Oblečenie je obohatené o doplnky vyrobené z morských rias, ako napríklad klobúk alebo plážová taška. V rámci mojej bakalárskej témy spolupracujem s firmou Daire, kde mi zrealizovali plavky s autorskou potlačou, podľa mojich návrhov.

V teoretickej časti sa zaoberám históriou odievania na pobreží, históriou kúpania, históriou plaviek a súčasnými Cruise kolekciami a dnešnými značkami produkujúcimi prímorské oblečenie.

V prvom storočí pred naším letopočtom vznikali prvé bazény, ktoré slúžili hlavne na hygienické potreby. Obdobie starých Rimanov znamenalo prvú zmienku o odeve určenom do vody. Predchodca dnešných plaviek bola iba naaranžovaná látka okolo tela.

V 18. storočí ľudia vystriedali klasickú tuniku za ťažké vlnené oblečenie. Ženské vlnené šaty boli nosené s pančuchami alebo nohavicami. Dbali na precízne spracovanie, ktoré bránilo vyhrňaniu nohavíc. Ako doplnok nosili klobúky, ktoré ich chránili aj pred slnečným žiarením.

V 19. storočí sa ženský odev prispôbil aktuálnej dobe, ktorá zvýšila životnú úroveň. Rozvoj verejnej dopravy spôsobil u ľudí viac voľného času a možnosť cestovania do kúpeľov. Vtedajšie ženy svoj odev určený do vody obohatili o korzet, ktorý tiež slúžil na suchozemské aktivity. Neskôr boli vytvorené plavky pozostávajúce zo živôtika a dlhých nohavíc.

V 19. storočí sa stále muži kúpu separovane, takže sa kúpu nahí.

Zmena v mužských plavkách prichádza na prelome 19. a 20. storočia. Muži začali nosiť pruhované plavky.

20. roky 20. storočia u žien znamenajú vznik jednodielnych plaviek s výstrihom. Odkrývajú ruky a nohy do polovice stehien.

V roku 1937 nastáva v textilnom priemysle revolúcia. Firma E. I. DuPont de Nemours & Company vyvinula chemické vlákno polyamid. Nová textilná zmes spôsobila väčší komfort pri nosení. Trend opaľovania spôsobil aj odhaľovanie väčšej kožnej plochy. Nosili sa dvojdielne plavky pozostávajúce z podprsenky a nohavičiek. Vyššie vrstvy ľudí trávili svoj

voľný čas dovolenkovaním na jachtách a v prímorských oblastiach. Táto novinka spôsobila, že plavky boli veľkou súčasťou šatníkov a je to tak aj dodnes.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

2 HISTÓRIA PRÍMORSKEJ MÓDY OD 19. STOROČIA

2.1 Britské pobrežie, ako únik z mesta

Objav západného pobrežia v Británii, ako miesto pre voľný čas a potešenie vznikol takmer pred tromi storočiami. Prichádzalo ruka v ruke s rozvojom novej mestskej podoby prímorského letoviska a vznikom novej zábavnej architektúry pri mori. Architektúra v rôznych inovatívnych formách sa stala základnou zložkou tvoriace pobrežie. Ako umelo vytvorené miesto určené na lásku ľudí vyplňujúci voľný čas. Architektúra sa stala lákadlom jednotlivých stredísk a charakteristikou rozlišujúcou jedno pobrežie od druhého.

Pobrežná návštevnosť sa začala v polovici 18. storočia, keď doktor Richard Russell podporil pitie morskej vody ako liečbu chorôb. Návštevníci sa rozhodli vytvoriť rovnakú atmosféru, ako panovala v kúpeľných zariadeniach napríklad v Bath Assembly. S novými návštevníkmi sa vyvinuli nové formy zábavy a stravovania. Hudobníci, akrobati, stánky, zmrzlinové vozíky, fotografi, všetci zahltali pláže a promenády, aby ich premenili na preplnené ulice. Niektoré strediská sa rozrástli a rozvinuli do vysoko organizovaných miest s poriadne regulovanými miestnymi službami, ktoré zabezpečovali bývanie, dopravu, osvetlenie, hygienu a všetky vybavenia potrebné na uspokojenie obyvateľstva a návštevníkov.

Do 19. storočia sa Briti nezaujímalí prímorskými oblasťami pobrežia. V polovici 19. storočia začali prímorské rezorty strácať charakter náhradných kúpeľov, kam ľudia chodili kvôli minerálnym vodám. Postupne sa z nich stávali miesta, ktoré ľudia nevyhľadávali pre zdravie, ale pre pôžitok. Rozvoj železníc im dal ľahší prístup k pobrežiu na denné alebo aj dlhšie výlety. Do roku 1900 bolo pobrežie Británie osídlené mestami a dedinami. Zmenu okolností obyvateľov, ktorí boli predtým uväznení v priemyselných mestách, túžili po slobode a pobrežie poskytlo únik z reality. Útek z priemyselnej strednej viktoriánskej Británie bol všeobecne zobrazovaný ako miesto zločinov, hazardných hier, násilia a nadmerného pitia alkoholu. Pobrežie bolo miesto, kde bolo hlavným cieľom spoločenský život a spoločenské potešenie. Hlavnou zmenou pobytu pri mori bol sociálny rozdiel, ktorý sa v kúpeľoch nemohol odhaliť. Na pláži ľudia strácali slobodu a odhodlanie, ktoré postupne narušovalo prvé postoje spoločnosti strednej vrstvy (Weston, 2001).

2.2 História kúpania

Desiatky rokov ovládali moria kúpacie kabíny. Boli to izby na kolesách dotiahnuté do mora koňmi, ktoré poskytovali súkromie interiéru pri kúpaní. Ženy by sa nešli ani kúpať bez tejto osobnej ochrany. Na prelome 19. a 20. storočia sa už ženy začínali kúpať na pláži a dokonca sa prechádzali vo svojich kúpacích kostýmoch. Do roku 1901 už bolo bežné zmiešané kúpanie. V rannej dobe Edwardskej (Edwardská éra 1900-1910) by sme nemohli vidieť dámy strednej vrstvy, ako sa čľapkajú v mori. Mohli to robiť iba ich slúžky alebo deti, pretože to bolo veľmi nedôstojné. Vrcholom prímorskej návštevy nebolo ranné kúpanie alebo posedenie na pláži, ale popoludňajšia promenáda. Po celé storočie bola prechádzka mesta neodmysliteľnou súčasťou pobytu pri mori. Bohatí sa promenádovali vo svojich kočoch, iní na koňoch alebo pešo. Všetci boli oblečení v tom najlepšom a jedine s formálnou etiketou (Weston, 2001).

Obr. 1 Kúpacia kabína

2.3 História odievania na pobreží

V priebehu 19. storočia sa kúpanie v mori začalo brať ako prospešné pre zdravie. V tomto období môžeme nachádzať aj prvé plážové oblečenie. Kultúrny posun od kúpania k plávaniu viedol k vytvoreniu novej textílie určenej na plávanie. Pružnosť materiálu bola spôsobená vďaka pleteninám, pokým ju neprekonalí zmesi s elastickými vláknami, nylonom a Lycrou. Vzhľad plážového oblečenia bol ovplyvnený najrôznejšími módnymi trendami a športami, ako napríklad basketbal, surfovanie alebo vojenský vzhľad. V tomto storočí sa plážové oblečenie vyrábalo zo vzdušných a svetlých materiálov ako ľan, bavlna alebo hodváb (Ffoulkes, 2012, str. 160).

V rokoch 1820-1830 ženy nosili na pláž šaty, ktoré boli podobné tým prechádzkovým šatám. Boli vyrobené z ľahkých textílií, ako je napríklad batist alebo mušelín. Veľmi obľúbené boli slamenné čepce s hodvábnou stuhou a slnečníky, zakrývajúcu celú časť tváre. Rovnako ako v predchádzajúcich desaťročiach, silueta pobrežných šiat v skorej Viktoriánskej dobe (Viktoriánske obdobie 1837-1901) zostala pomerne blízko k šatám určeným na prechádzku (Matthews, 2016).

Obr. 2 Pobrežný kostým z roku 1827

Námornický štýl získal podobu po roku 1846, kedy umelec Winterhalter na jeho obraze namaľoval štvorročného princa z Walesu v námorníckom oblečení, ktoré nosila posádka kráľovskej jachty (Ffoulkes, 2012, str. 161).

Viktoriánska dáma nosila na pobrežie krinolíny. Obrovské kufre boli plné šiat o niečo menej formálnymi ako tie, čo ľudia nosili do mesta. Dámy nosili svoje krinolíny, okrúhle klobúky a nepraktické oblečenie napriek búrlivému počasiu a vlhkému piesku. Pokiaľ bolo oblečenie móдне, nosili to. Veľké pásové klobúky so stuhami boli skvelým pobrežným favoritom v polovici 50. rokov. Mnohé obrazy na pobreží ilustrujú móдне slamenné klobúky alebo čepce, na ktorých bola lemovaná hodvábná stuha. Oni boli nazývané „uglies” a mali úlohu chrániť ženskú tvár od slnka. Mladí muži sa pokúšali získať námornícku alebo exotickú harmóniu do svojho prímorského oblečenia (Weston, 2001). Keď sa blížil rok 1860, niektoré pobrežné kostýmy zobrazené v móдных časopisoch boli jasnejšie a trochu komplikovanejšie (Matthews, 2016). V 60. rokoch 19. storočia boli vymenené krinolíny za pevné korzety a sukňu zvanou turniera. Pre všeobecné dovolenkové oblečenie a cestovanie do rôznych destinácií mali ženy na sebe krátke sukne (Weston, 2001). Ďalší príklad obľúbeného štýlu bieleho bavlneného prímorského oblečenia z roku 1860, ktorý je vyšívaný s tmavou farbou. Tento prímorský odev sa skladá zo sukne, živôťiku a plášťa z bavlny. Vydanie knihy Godey's Lady's Book z roku 1862 uvádza, že v tom čase boli v móde prešívane šaty. Tieto šaty boli buď biele, pruhované alebo „posypané poľnými kvetmi.” Bavlnené piké bolo tiež mimoriadne obľúbené ako rezortové oblečenie, najmä v žlto-hnedej, svetlofialovej alebo „čajovej” farbe. Tieto šaty boli často zložené zo sukne a saka, a boli ozdobené červeným, bielym alebo čiernym lemom.

Obr. 3 Prímorský kostým z roku 1862

Až do šesťdesiatych rokov sa začal objavovať konečný „prímorský kostým.“ Podľa módného historika C. Willetta Cunningtona sa pobrežný kostým odlišil od ostatných odevov napríklad materiálom, ktorý spôsoboval ľahkosť odevu. Bavlnené pobrežné šaty z 60. rokov 19. storočia majú tvar sukne a košele v súlade s tvarom obľúbenej módy 50. a 60. rokov 19. storočia. Strih je voľnejší a šaty sú celkom jednoduché. Koncom šesťdesiatych rokov sa zmenila silueta dámskych šiat. Tkanina, ktorá bola kedysi na obrovských drôtených krinolínach, bola teraz ťahaná dozadu a zavesená cez turnieru. Prímorské kostýmy neboli voči tejto premene imúnne. Napriek tomu, plážové šaty sa podarilo udržať rozoznateľné od ranných šiat a iných šiat hlavne vďaka použitej tkanine - bavlnené pikety, kašmír, vlna alebo jednoduchosť ozdôb (Matthews, 2016). Mušelínové šaty ako plážové oblečenie, boli obľúbené v roku 1869. Jemný bavlnený mušelín bol veľmi ľahký a tenký, takpovediac najlepšia voľba materiálu na letný odev. V tomto období bol v móde prepracovaný tvar šiat, ktorý sa nosil cez turnieru. Ich súčasťou bola aj vlečka, ktorá na vychádzke bola nepraktická (Ffoulkes, 2012, str. 161). Z roku 1869 je znázornený pobrežný kostým z bieleho a modrého kašmíru s modrou kašmírovou podprsenkou. Ženský mesačný časopis ho opisuje takto: „Spodná sukňa je z modrého kašmíru a je vystrihnutá iba tak, aby siahala k zemi. Je úplne bez úpravy. Druhá sukňa je z bieleho kašmíru. Je zdobená v spodnej časti štyrmi pásmi čiernej zamatovej stuhy. Tretia alebo horná sukňa je tiež z bieleho kašmíru a je vystužená jedným pásikom zamatovej stuhy. Vzadu je vrchná sukňa rozdelená na dve časti, ktorých kraje sú tiež podobne zdobené zamatovou stuhou. Na oboch stranách a v strede je sukňa nariasená a prichytená čiernou zamatovou mašľou. Živôtik a rukávy sú veľké a otvorené, a opasok je tiež z čiernej zamatovej stuhy.“ Napriek tomu, že módné časopisy zobra-

zovali prímorské kostýmy v jasných a kontrastných farbách, pobrežné šaty bielej alebo čajovo-hnedej bavlny s čiernou výšivkou zostali veľmi populárne počas celého a aj ďalšieho desaťročia. Dvojdielny pobrežný súbor z roku 1869 je z kolekcie The Bartos Collection, ktorý je vyrobený z bavlneného piké, vyšívajú čiernou a ozdobený hodvábnou lemoukou.

Obr. 4 Prímorský kostým z roku 1869

Prímorské kostýmy z roku 1870 zostali podobné tým, ktoré sa nosili počas sezóny. Na potlačiach, látkach a ozdobách však prímorská móda bola niekedy rozmarná. Napríklad šaty, z vydania „Milliner and Dressmaker and Warehouseman’s Gazette” z roku 1870, znázorňujú pobrežné šaty z hodvábu, ktoré sú pokryté vetvičkami makovic a kukuričnými klasmi. Dáma k nim nosila klobúk ozdobený pšenicom.

Obr. 5 Pobrežný kostým z roku 1870

Ďalšie šaty z dielne „Milliner and Dressmaker and Warehouseman’s Gazette,” sú z bieleho bodkovaného jemného hodvábu, ktorý je zdobený červenou farbou. Tento prímorský kostým nie je taký nápadný, ako kostým predtým, ale s jeho vestou a elegantným slameným klobúkom je o niečo výraznejší. Sukňa bola ozdobená volánikom čerešňovej farby, ktorý bol v strede rozdelený tromi radami čierneho zamatu. Živôtik je bez rukávov a na hrudi otvorený. Tento živôtik má dlhý priliehavý korzet od ramien až po pás. Lemovanie je z čierneho zamatu a volánom čerešňovej farby. Živôtik má límec a je vyrobený z bielej látky podobnej bavlny. Golier je doplnený o žabó. Klobúk je z anglickej slamy, okraj má zdvihnutý na jednej strane a súčasťou je aj krepový čínsky šál. Doplnený je vetvičkou z divokých kvetov a kukuričných klasov naaranžovaným do chochola.

Obr. 6 Prímorský kostým z roku 1870

Ako už bolo spomenuté vyššie, nie všetky prímorské šaty z obdobia roku 1870 boli jasne sfarbené alebo vyrobené zo vzorovaného hodvábu. V skutočnosti sa mnohé pobrežné kostýmy naďalej vyrábali v niektorých verziách svetlej bavlny alebo vlny, ktoré boli upravené, vyšívane alebo potlačené čiernou farbou (Matthews, 2016). Šaty určené na prechádzku k pobrežiu, boli v roku 1872 svojou dĺžkou tesne nad kotníky praktickou voľbou pre ženy. Tieto námornícke šaty boli vyrobené z bavlny a ľanu. Napriek tomu, že živôtik bol ich súčasťou, nestrácali na pohodlnosti. Nosili sa na korzet, ktorý sa nepodšíval a práve to ich robilo pohodlné (Ffoulkes, 2012, str. 161). Sukne plážových šiat z roku 1872 zvyčajne siahali ku kotníkom pre jednoduchosť pohybu. Podľa Victoria and Albert Museum boli tieto šaty inšpirované farbami a pruhmi britskou námornou uniformou. Námorné šaty inšpirované námorníkmi sa stali veľmi populárnymi ku koncu storočia. V roku 1877 sa niektoré pobrežné šaty začínajú robiť z tkaniny nazývanej „seaside barège.” Podľa Godey's Lady's Book sa táto mäkká tkanina z bielej vlny podobala flanelu, ale jej váha bola menšia a „chladná” ako mušelin. Dostupnosť viacerých textílií neovplyvnilo popularitu bavlny, ktorá sa počas 19. storočia naďalej používala na výrobu plážových kostýmov. Napríklad plážové šaty z rokov 1878-1880 sú vyrobené z bavlneného saténu a potlačené ružovými ružami, a anjelmi nazývanými Amormi. Úzka sukňa a korzet týchto šiat je v súlade s módnou

siluetou roku 1880. Koncom osemdesiatych rokov 19. storočia boli pobrežné kostýmy užšie a tesnejšie ako kedykoľvek predtým. Súčasťou týchto pobrežných šiat bola blúzka inšpirovaná námorníckym golierom a rozšírenou sukňou. Ako materiál bol použitý bavlnený piket (Matthews, 2016).

Obr. 7 Potlačené prímorské šaty z rokov 1878-1880

Odev určený ženám bol prispôsobený všetkým športom od lukostrelby po kriket bez toho, aby neubrali z výrazného pásu, rukávov či bohatej sukne. Pod spodničkami sa nosili spodky, ktoré umožňovali lepší pohyb bez problémov. V polovici 80. rokov bola vynájdená pletená bielizeň od Dr. Jägera. Boli to bavlnené nohavicové kombiné bez objemu v páse a športové korzety. Niektoré korzety od roku 1888 boli vyrobené z vtedy vynájdenej priedušnej bavlnenej sieťoviny Aertex. Ženy v tom období odmietali výrazné látky, no napriek tomu obchodné domy ponúkali veľký výber farebných hodvábnych brokátov alebo zamatových šiat (Kindersley, 2014, str. 214). Účelom pobytu pri mori v roku 1900 nebolo plávanie, ale kúpanie. Vtedajšie úbory boli tomu prispôsobené, a tak boli voľnejšie, zahaľujúce telo a zhotovené z pruhovanej vlny (Ffoulkes, 2012, str. 163).

V čase Edwarda VII. (1901-1910) nosili lesklé slamené klobúky nazývané „straw boaters,“ pásikavé športové saká a pod nimi bielu flanelovú košeľu. Tento dôkaz o neštandardné oblečenie potvrdzuje, že pobyt pri mori bol niečím výnimočným (Weston, 2001). Nový typ materiálu spôsobil na konci tohto storočia nosenie kardigénov, dlhé tunikové svetre určené na šport alebo rekreáciu. V roku 1913 si Coco Chanel obliekla dlhý džerzejový sveter na pobrežie v Normandii. Tento materiál bol predtým určený na spodnú bielizeň a pre aktívnu modernú ženu. Chanelová z úpletového materiálu však šila plášte a kostýmy. Obľuba týchto pletených novinek u žien stúpala, pretože ich praktickosť a pohodlnosť umožnila ich nositeľkám ľahkú manipuláciu počas cestovania (Kindersley, 2014, str. 250).

Obr. 8 Tunikový sveter (Kindersley, 2014, str. 250)

Keďže opaľovanie sa do 20. rokov 20. storočia neuskutočňovalo, dámy preto používali klobúky a slnečníky na ochranu ich bielej kože pred škodlivými lúčmi slnka (Matthews, 2016). Zlom nastal po roku 1920, kedy sa muži aj ženy odhaľovali a nebránili sa slnečným lúčom. Obľuba opáleného tela u ľudí narástla tak, že niekedy tmavší odtieň pleti dosahovali horskými slnkami, tmavými pančuchami alebo tmavším púdom. Nová aktívnosť ľudí priniesla aj novinky v móde. Menší strih plaviek spôsobil túžbu po niečom, čo si mohli ob-

lieť na ne. Vznik plážového pyžama bolo ideálnym riešením, ktoré v letoviskách spôsobilo veľkú obľubu nosenia. Letoviská ako Juan-les-Pins, Malibu alebo Palm Beach dostali prezývku „Pyžamopolis.“ Približne okolo roku 1922 vznikol overal, nový typ odevu, ktorý predznamenal neskorší trend. Bol voľný, na ramienka a ľahko sa obliekal na plavky (Kindersley, 2014, str. 261). Typické plážové oblečenie v rokoch okolo 1922 pozostávalo väčšinou zo sukne v bielych farbách siahajúcej pod kolená, tunikového svetra s opaskom a klobúkom (Kindersley, 2014, str. 250). Námornícky komplet v roku 1930 bol bez rukávov z modro-bieleho krepdešínu a bol doplnenými širokými nohavicami, ktorý bol bľúbenou súčasťou plážového oblečenia. Nohavice mali tmavomodré klíny, ktoré boli zladené s dlhým námorníckym límcom (Ffoulkes, 2012, str. 160). Brigitte Bardot bola propagátorkou bikín po tom, čo ich v roku 1953 zazrela na pláži v Cannes. Tento dvojdielny kúpací úbor skladajúci sa z podprsenky a dvoch trojuholníkov látky vyvolal šok, pretože sa vtedy úplne prvýkrát odhalil pupok (Ffoulkes, 2012, str. 163). Letné oblečenie ľudia zvykli používať od doby, kedy začali byť v obľube dovolenky. K týmto tematickým odevom sa často vracali a dopĺňali ich o prvky ďalších zábavných a športových aktivít, ako bol napríklad tenis alebo kriket. V roku 1963 sa kriket stal veľkou inšpiráciou. Vďaka letnému obdobiu, kedy sa hral a bielej farbe, ktorá ho charakterizovala, patril medzi veľké inšpiračné zdroje. Príkladom je napríklad autor John French, ktorý je známy modelmi, pripomínajúce púzdrové šaty až po „véčkové“ výstrihy. Jednotlivé modely dopĺňal pokrývkou hlavy a do modelov pridával výrazné pruhy (Ffoulkes, 2012, str. 160).

Obr. 9 Námornícky komplet z roku 1930, (Ffoulkes, 2012, str. 160)

3 NEFORMÁLNE OBLEČENIE

Ešte na konci 19. storočia ženy nosili pri športe korzety a dlhé šaty. Vďaka jazde na bicykli sa nohavice skrátili pod koleno, ktoré sa nazývali „pumky.“ Boli prijateľnou súčasťou odievania po prvej svetovej vojne, kedy ich dámy nosili aj na jazdu na koni alebo na lyžovanie. Od 20. rokov sa pozornosť venovala v oblasti športu, tanca, letných aktivít alebo celkovej fyzickej kondícii. Toto všetko prispievalo na výrobu nových odevov zo vzdušných materiálov a elastických vlákien (Ffoulkes, 2012, str. 156). Neformálne a viacdielne oblečenie sa objavilo koncom 19. storočia, kedy sa u žien rozšírili možnosti v životnom štýle. Veľa módných návrhárov v 20. rokoch 20. storočia presadovali pohodlnejší a praktickejší spôsob obliekania. Coco Chanel, Yves Saint Laurent alebo Mary Quant vychádzali z pánskeho oblečenia a ich inšpirácia siahala až do vojenských uniforiem. V 50. rokoch 20. storočia sa práve nohavice stali neformálnou súčasťou oblečenia. Móda sa rozvíjala v súlade s potrebou pohodlnejšieho odevu všade, kde to bolo možné. Voľný čas bol príležitosťou pre šport a cestovanie, a zároveň možnosť lepšieho vyjadrovania svojho štýlu. Od 70. rokov 20. storočia začína byť snaha o vypestovanie ideálnej postavy. Módni návrhári sa preto inšpirovali v športovom oblečení, vojenskými uniformami, historickými odevmi, inými kultúrami alebo novými technológiami. Niektorí siahajú po hi-tech materiáloch a vytvárajú futuristické štýly, zatiaľ čo ostatní zostávajú verní tradičným luxusným tkaninám (Ffoulkes, 2012, str. 126).

3.1 Stručná história voľnočasových odevov

História oblečenia určeného na trávenie voľného času je spojená s pracovným odevom, športom a tancom. Súčasťou takéhoto odevu musí byť voľnosť v pohybe, pohodlie, ale tiež aj určitý štýl. V 19. storočí to znamenalo voľnejšie a menej konštruované odevy, zatiaľ čo v 20. storočí tejto potrebe odpovedá využitie nových textílií. Úplety a strečové materiály, ako nylon a Lycra sú charakteristické svojou vzdušnosťou, ľahkosťou a lepšou tvarovateľnosťou odevu k postave. Súčasné vlákna poskytujú pohodlie pri uskutočňovaní športových aktivít a odvádzajú telesnú vlhkosť. Dámske oblečenie určené na šport malo v 19. storočí väčšinou základ v mužskom šatníku. V rokoch 1920 napomohli tenisové hviezdy, ako napríklad Suzanne Lenglen k propagácii odlišného štýlu. Módni návrhári, ako Lanvin alebo Patou si otvorili obchodné domy so športovým oblečením. V 60. rokoch umožňovali špor-

tové úbory vytvarovať jednoduchú a kratšiu siluetu a tiež väčšiu voľnosť v pohybe. Návrháři vrátane Mary Quant považovali pohodlie za tiež veľmi dôležité ako samotný štýl. Žerzej, denim, Lycra a ďalšie praktické materiály boli prenesené aj do kolekcií haute couture (Ffoulkes, 2012, str. 144).

Obr. 10 Športové oblečenie z roku 1930

4 HISTÓRIA PLAVIEK

Je isté, že ľudia podobne ako aj dnes, sa s radosťou venovali aktivitám, ktorých súčasťou bola aj voda. Určenie odevov záviselo od danej spoločenskej udalosti, činnosti alebo obdobia. Išlo o odevy vhodné na športové alebo voľnočasové aktivity. K ľudskému telu sa pristupovalo rôzne aj na základe pohlavia. Už v staroveku ľudia vedeli, že pobyt pri vode môže byť príjemný relax.

4.1 Starovek

Oddávna sa ľudia vo vyspelých kultúrach zaoberali zdokonaľovaním svojho tela. V staroveku bolo úplne prirodzené vstúpiť do vody úplne nahý, eventuálne oblečený v bedrových rúškach. Bolo to spoločensky akceptovateľné aj keď išlo o verejné kúpanie. Gréci aj Rimanovia nepokladali za naliehavé vstúpiť do bazéna s ovinutou látkou, pretože by ju neskôr aj tak namočili. Už v období starých Rimanov vznikajú verejné miesta na kúpanie. Boli to bazény, ktoré neboli príliš hlboké. Tieto vane boli dokonca v prvom storočí pred našim letopočtom dokonca aj vyhrievané. Túto udalosť spočiatku nebrali ako voľnočasovú aktivitu, ale bola určená na hygienické dôvody. Ženy z vyšších vrstiev mali k dispozícii súkromné vane u nich doma. Japonci narozdiel od Európanov mali veľké hygienické návyky. Európania sa totiž obávali nakazenia rôznymi infekciami, ktoré sa mohli nachádzať v bazénoch. Obyvatelia Rímskej ríše, ale aj iné staroveké kultúry, budovali kúpeľné miesta. Ženské športové súťaže boli pomerne bežné a pri tej príležitosti sa mohli aj viac odhaliť. Dôkazom sú nástenné mozaiky z Pompejskej vily z obdobia štvrtého storočia nášho letopočtu. Rímske ženy, ktoré sú znázornené na mozaike, sa venujú gymnastike. Majú na sebe odev, ktorý je podobný dnešným bikinám. Konkrétne ide o popruhy látky ovinutej okolo tela (Vrančová, 2008).

Obr. 11 Mozaika z Pompejskej vily

Predchodcom bikín bola skupina nazvaná strophium (alebo fascia, fasciola, taenia a mamilare), pravdepodobne dlhý kúsok bavlnenej alebo ľanovej tkaniny ovinutej okolo prsníkov tak, aby ich držal, alebo dokonca až stlačil. Bol to typický ženský odev. Spodný diel nebol bežným prvkom spodného prádla rímskeho občana, pretože subligar nosili športovci alebo otroci. Strophium alebo taktiež Fascia pectoralis mohol byť červenej, zelenej, modrej alebo fialovej farby. Môžeme povedať, že to bol tiež predchodca dnešnej podprsenky (Kybalová a Purkyňová, 1998 str. 132). Grécke ženy si svoje poprsie obnažovali, preto sa spájali so zrelosťou a plnosťou. Zvýrazňovali si ich napríklad aj opaskom, ktorý si zaväzovali pod prsia (Žureková, 2017).

4.2 Stredovek

Stredoveká diskrétna atmosféra spočiatku netolerovala ženám odhaľovať a zvýrazňovať dekolt. Okrem známeho tesného korzetu sa už v tom čase nosili aj odevy podobné podprsenke (Žureková, 2017). Z dôvodu vplyvu antickej kultúry, ktorý je viditeľný najmä v miestach bývalého rímskeho impéria, sa v stredoveku opäť ľudia kúpu nahí. Ďalšou príčinou sú aj silné protesty cirkvi. Kresťanské náboženstvo bolo príliš prísne a preto nebolo veľmi prijateľné sa v stredoveku kúpať (Vrancová, 2008).

Vo vrcholnom stredoveku sa používa pojem *camisia*, za čo môžeme považovať druh odevu, ktorý rozlišoval spodnú a vrchnú košeľu. U nás sa najviac vyskytovalo označenie čechel, rub, ruby, rubáš alebo rubáč. Tento druh odevu bol často používaný aj ako kúpací odev do bazénov, nočné prádlo, odev zomretých alebo odev pri krstení. Existoval aj vyšívany alebo zhotovený z nákladných látok. Výsledkom mala byť akási lepšia košeľa (Kybalová, 2002 str. 107).

Obr. 12 *Camisia*

4.3 Novovek

Neskorá renesancia priniesla uvoľnenie v spoločnosti. Zlepšenie železničných systémov a iných spôsobov dopravy konečne umožnil plávanie a pobyt pri mori určený na relaxáciu. Ženy si síce obliekali odev podobný dnešným bikinám, no takzvaný *strophium* nebol určený na plávanie. V skutočnosti boli plavky objavené v polovici 18. storočia. Ich vyhotovenie sa stalo nevyhnutnosťou (Picone, 2015).

Na začiatku 18. storočia sa opäť ľudia začínajú kúpať v prírodných zdrojoch. V rámci odievania sa vrátili k Rímskej ére, takže používajú klasickú tuniku totožnú pre ženy aj mužov. Netrvalo dlho, keď Európske ženy upustili od tohto rímskeho oblečenia (Vrancová, 2008). Začali sa odievať do veľkých vlnených šiat vo svetlých farbách. Nevýhoda tohto materiálu bola vysoká hmotnosť, nepohodlnosť a pomalé schnutie. Vychytávkami sa stali malé kovové závažia vsité do lemov sukni a okrajov klobúkov, ktoré mali hneď niekoľko funkcií. Najzákladnejším významom bolo neodfúknuť sukne pri silnejšom vetre, ktoré mohlo spôsobiť aj nechcené odhalenie bielej pokožky. Sukňa pri styku s vodou mala tendenciu nadnášania, vďaka kovovým závažiam sa sukňa ľahko ponorila pod hladinu a to bolo ďalším bonusom používaných závaží. Hitom v tomto období bolo celkové zahalenie ženského tela. Bielu pokožku si chránili pred slnečným žiarením klobúkmi a rôznymi prípravkami. Niektoré dámy uprednostňovali kratšie sukne po kolená, ku ktorým nosili hrubé pančuchy (Štérová, 2017). Kúpací odev neskôr pozostával z voľnej halenky, sukne, dlhých širokých nohavíc alebo pančúch. Ženské krivky boli úplne potlačené a to aj vďaka voľným nohavíc zvaných „bloomers.“ Názov vznikol podľa módnjej aktivistiky Amelie Bloomer, ktorá uplatňovala štýl dlhých voľných nohavíc v kombinácii s tunikou. Vznik kúpacích strojov umožňoval ešte väčšie zahaľovanie ženského tela a súkromie u mužov aj u žien. Boli to drevené domčeky na kolesách, ktoré ľudí previezli pomocou koní zo súše až priamo do vody. Nevýhodou bolo zabáranie sa do piesku, no naopak veľkým bonusom bola možnosť prezliekania sa priamo v drevenej kabíne do suchého oblečenia (Čerňanová, 2018).

Obr. 13 Kúpací úbor z roku 1790

4.4 19. storočie

Kúpacie uniformy sme v 19. storočí mohli vidieť iba v armáde. Jednalo sa konkrétne o nohavice ku kolenám a tielko. Pánske plavky stále nemajú v tomto období uplatnenie. Na scénu prichádzajú až v 20. storočí. Keďže sú bazény stále separované od ženských, muži plavky považujú za bezpredmetné až neslušné. (Kybalová, 2004, str. 211). Dámy nosili na kúpanie až do deväťdesiatych rokov tuniku a nariasené nohavice, ktoré zahaľujú takzvaný „corset de bain.“ K nim nesmeli chýbať čierne pančuchy a topánky s názvom espadrilles, ktoré boli určené ako kúpacie topánky. „Švanda dudák, kde sa dovidáme, že mnohý Pražan se mohl dočkat pěkného stáří a umřít, aniž za celý život spatřil jen jednou sličnou, kyprou dívku v luzném, vábném oděvu plaveckém. Mnoho z tohoto oděvu ovšem nepopisuje, jen mokrý čepeček z modré látky a kousek šíje, jež vydírala se jen malounko z plavecké modré kazajky.“ (Ignác Hermann, 1883 cit. podľa Kybalové, 2006, str. 79). Životná úroveň a rozvoj verejnej dopravy spôsobil väčší záujem trávenia voľného času cestovaním. U žien bol typickým odevom korzet, ktorý bol určený len na namočenie sa vo vode, no zodpovedal skôr prechádzkam na súši. Ženy nemali vo zvyku plávať, takže im to v pohybe nebránilo.

Obr. 14 Kúpací úbor z 19. storočia

V 70. rokoch sa vyskytujú plavky obsahujúce živôtik a dlhé nohavice. Muži sa môžu stále kúpať nahí, pretože sa kúpali od žien oddelene (Vrancová, 2008). Kúpací úbor sa nelíšil od bežných šiat. Na prelome storočia sa sukňa skrátila po kolená a nohy boli zahalené v čiernych pančuchách alebo nohaviciach zvaných bloomers, ktoré museli siahať až do polovice lýtok. Tiež nastala zmena v materiáloch a vývoji plaviek, no stále boli veľmi nepraktické. Postupne prišla do popredia jednoduchosť a plavky sa začali prispôsobovať športom, ako napríklad plávaniu, potápaniu alebo vodnému pólu. Ubúdali volány, goliere a všetky nepraktické časti odevu (Donauerová, 2012). Koncom 19. storočia až začiatkom 20. storočia boli kúpacie kostýmy zvyčajne doplnené dlhými čiernymi pančuchami a čiapkami. Topánky na kúpanie boli tiež veľmi potrebné, najmä na kamenných plážach, kde sa ľudia chránili pred rozbitým sklom, ostrými mušľami alebo nepríjemným štrkom. Tieto plážové topánky mali podrážku vyrobenú zo skrútenej slamy alebo plsti s vyšívanou odolnou česanou tkaninou. Na pobrežných miestach boli často k dispozícii. Na topánky bola pridaná aj stuha, ktorá prešla cez členok až k nohe (History of Bathing Suits).

4.5 20. storočie

Na začiatku 20. storočia boli kúpacie úbory pestré, pretože boli v móde pruhované vzory. Kvôli diskomfortu neboli určené na plávanie. Ako materiál sa používala vlna, ktorá spôsobovala vysokú hmotnosť, počas toho, ako bol kúpací úbor namočený. Taktiež, keď sa úbor nepoužíval, bolo náročné ho skladovať, aby nebol napadnutý škodcami. Kúpacie úbory prešli v tomto storočí veľkou zmenou. Od širokých, telo zakrývajúcich až po priliehavé. Veľmi módne boli aj plavky z bavlny alebo nylonu, ktoré odhaľovali telo (Ffoulkes, 2012, str. 162). Okolo roku 1900 bolo typickým pre džerzejový kúpací odev svetlý lem a vodorovný pruh. Plavky zodpovedali niekoľkým veľkostiam a ľudia si ich mohli na pláži rovno požičiat (Kindersley, 2014, str. 217). Jednoduchý čierny plavecký úbor bol obľúbený medzi rokmi 1910-1920. Mal hlboké prieramky a bol priliehavejší ako predošlá verzia. Tento model bol stále vlnený, ale mal atletickejší tvar, ktorý bol vhodnejší na plávanie (Ffoulkes, 2012, str. 162). Od roku 1910 boli dámske plavky menej obmedzujúce a ťažké. Ženy odkryli svoje ruky a dizajnéri používali menej materiálu na to, aby neskrýli ženskú postavu (Picone, 2015). Odev určený na kúpanie sa výrazne nemenil. Niektoré ženy na vyhradených plážach už nenosia čierne pančuchy. V roku 1911 sa objavujú prvé trikotínové

plavky z vlnených materiálov, ktoré boli pružné. Spodný diel bol prekrytý krátkou sukničkou. „Bylo tenkrát nesmírnou odvahou, aby děvčata chodila plovat. Tetičky, od mládí výborné plavkyně, scházely se na smíchovské plovárně s jinými povstalyňemi proti ustáleným mravům.” (Kybalová, 2006, str. 137). V roku 1912 sa stáva ženskou olympijskou disciplínou plávanie. Trikotín, teda pružná tkanina, umožňuje vytvoriť priliehavý plavecký odev. Bol to plavecký kostým pozostávajúci z jedného celku, ktorého bola krátka sukňa súčasťou (Kybalová, 2006, str. 209). S dvadsiatym rokom sa plavky zmenšili a dopyt po nich rástol. Hollywood a Vogue popularizovali myšlienku plaviek, ktoré sú sexy, pôvabné a trendy. Zatiaľ čo v rokoch, ktoré viedli k druhej svetovej vojne, boli bežné dvojdielne plavky, zvyčajne prekryli ženský pupok a zanechali len trochu viditeľného trupu (Picone, 2015). Ružové pletené plavky z roku 1924 navrhnuté Coco Chanel sa uplatnili ako kostým v modernom baletе Le Train (modrý expres). Tak ako u pánskych kúpacích úborov v tejto dobe, ide o zoštíhľujúci tvar, avšak použitý materiál bol ťažký a objemný vlnený úplet (Ffoulkes, 2012, str. 162). V Británii už nerozlišovali pláže na mužské a ženské. Spojené štáty boli známe takzvanou „plavkovou políciou,” ktorá v tomto období už prestala zatýkať ženy za to, že nosili príliš krátke alebo príliš priliehavé plavky. Praktickosť oblečenia pri plávaní bola veľmi dôležitá. Plávanie začali brať ako šport a športovkyne nosili jednodielne odevy, ktoré pripomínali elastické tielko alebo šortky. V roku 1915 sa spoločnosť s názvom Jantzen predstavila so svojimi modelmi a ikonickým logom, čo v tom období bolo veľmi prevratné. Dolná časť plaviek sa v tridsiatych rokoch začína skracovať. Ich dĺžka siahala po stehná, čo niektorým ženám svedčalo a iným nemuselo (Čerňancová, 2018).

Obr. 15 Kúpací úbor z roku 1922

V 30. rokoch 20. storočia sa vyvinuli plavky do podoby, ktorá viac odhaľuje postavu. U mužov to boli flanelové plavky so šnúrkou a k nemu nosili atletické tielko pravdepodobne z hodvábného úpletu. V roku 1936 bola bavlna alternatívnou voľbou na výrobu kúpacích úborov, dokiaľ sa nezačal používať nylon. V tomto období boli taktiež populárne opakujúce sa zvieracie potlače (Ffoulkes, 2012, str. 162). Športové oblečenie bolo zdržanlivé, no naopak plavky sa stávali čoraz odvážnejšie. Až po druhej svetovej vojne sa plavky vyskytujú v podobe dnešných trenírok (Kindersley, 2014, str. 226).

Obr. 16 Kúpací úbor z roku 1930

Predchodcovia klasických bikín dostali podobu začiatkom 40. rokov. Keďže odhaľovanie ženského brucha bolo v tej dobe neprípustné, ukazoval sa iba úzky pás medzi vrchným a spodným dielom. Dvojdielne plavky prakticky vznikli tak, že tie jednodielne ľudia prestrihli na polovicu. Francúza Louisa Réarda na vytvorenie bikín inšpirovala situácia, keď na pláži videl ženu, ako si odkrýva telo pre lepšie opálenie. Plavky boli v tej dobe veľmi poburujúce a žiadna z modeliek ich nechcela odprezentovať. Prvykrát ich ľudom predstavil na festivale v Cannes, kde si zavolał striptérku, ktorá ako jediná si ich bolá ochotná obliecť (Čerňancová, 2018). V roku 1946 Louis Réard a Jacques Heim vyvinuli vo Francúz-

sku konkurenčnú variantu dvojdielných plaviek. Réardova verzia bikín bola najprv šokujúca, ale v 50. rokoch prispeli k jej sláve filmové hviezdy. Pôvodný atletický vzhľad nahradil v súčasnosti atraktívnejší štýl, ktorý pomáha vyniknúť opálenej pokožke a prispieva k menšej spotrebe materiálu ako jeho predchodcovia (Ffoulkes, 2012, str. 162). Bikini Atoll bol názov miesta v Tichooceánskej časti, kde sa uskutočňovali americké jadrové testy zbraní. Read bol práve inšpirovaný týmto názvom a svojim dvojdielnym plavkám dal názov Bikini Atoll. Tak vznikol aj dodnes používaný názov bikiny. Návrhár chcel spôsobiť rovnaký výbuch ako jadrové testovanie na ostrove Bikini. Nový dizajn bol taký riskantný, že návrhár musel najat' parížsku herečku Micheline Bernardini, aby ich odprezentovala (Picone, 2015). V Európe bikiny spravili veľký rozruch. Američanky ich najskôr odmietali, no postupne im pribúdali v šatníku. V roku 1965 prišli do popredia elastické jednodielne plavky. Povrázkové bikiny alebo „string“ bikiny prišli v 70. rokoch. V dolnej časti zakrývali iba to najnutnejšie. Herečka Farrah Fawcett na plagáte z roku 1976 v červených jednodielnych plavkách odhaľovala viac, ako bolo na tú dobu zvyčajné. 80. a 90. roky priniesli odvážne modely. Bikiny s odhaleným pozadím, trojuholníkový horný diel alebo jednodielne plavky s odkrývajúcimi celými nohami sú príklady rôznych odvážnych kúskov. Známy americký seriál s názvom Baywatch spopularizoval práve posledný príklad jednodielnych plaviek odhaľujúcich celé nohy (Čerňancová, 2018).

Obr. 17 Louis Réard a bikiny

5 CRUISE KOLEKCIE

Cruise kolekcie, rezort kolekcie alebo dovolenkové kolekcie ako je známe, začínajú medzi dvoma hlavnými ready-to-wear sezónami jar/leto a jeseň/zima. Pôvodne boli vytvorené pre klienta, ktorý potreboval doplniť šatník o letné kúsky, pretože cestoval do teplejšieho počasia. Teraz boli prijaté mnohými veľkými značkami, ako príležitosť vstúpiť na trh s úplne novou zberateľskou kolekciou (Morton, 2019). Kalendár módného priemyslu sa v posledných rokoch zmenil na niečo nepoznateľné. Dni prehliadok, kde by značka predstavovala kolekciu pre jar/leto a pre jeseň/zimu, sú už dávno preč. V dnešnej dobe búrlivej spotreby a zmrzačenej pozornosti sa žiadna značka nemôže spoliehať na dve sezónne kolekcie ročne, aby zostala relevantná. Zatiaľ čo väčšina nadšených pozorovateľov módy ľahko pochopí koncept módy, ktorý je dvakrát za rok a jeho ročné obdobia. Napriek tomu mnohí nevedia, čo znamená „Resort“, „Cruise“, „Pre-Fall“ alebo „Pre-Spring.“

5.1 Coco Chanel a história Cruise kolekcií

História cruise kolekcií začala v období 20. storočia, kedy sa často cestovalo do stredomoria. Títo cestovatelia boli bohatí ľudia, ktorí potrebovali na svoje dobrodružné cesty aj vhodné oblečenie. Na základe toho, v roku 1919 Gabrielle Chanel vytvorila zbierku ľahkých a ľahko sa nosiacich odevov určených na výlety a šport. Oblečenie bolo zamerané na spotrebiteľa, ktorý si mohol dovoliť plavbu mimo sezóny letnej dovolenky. Tieto kolekcie sú prezentované v máji a novembri ich môžeme nájsť v obchodných reťazcoch. Kvôli rastúcemu počtu klientov sú tieto výletné kolekcie dôležitým aspektom pre podnikanie firiem. Umožňujú väčší peňažný prínos aj mimo dvoch hlavných sezón. „Vďaka globalizácii značky, predbežná kolekcia umožňuje značkám osloviť aj širšie a rozmanitejšie globálne publikum, ktoré sa zaoberá rôznorodými klimatickými podmienkami,“ hovorí Sass Brown. Niektoré značky uvádzajú, že Cruise kolekcie zarábajú 60% ročného obratu. Už v roku 2011 Bruno Pavlovský, prezident módy pre Chanel, vysvetlil spoločnosti WWD, že Cruise kolekcia predstavuje najväčší a najdôležitejší prínos roka pre Chanel. Rôzne značky majú príležitosť, aby zmiešali veci a udržali ich zaujímavé tým, že robia prehliadky na vzrušujúcich a žiadúcich miestach a to im umožňuje dať prehliadke nový štýl a dojem. Zmena štýlu sa často prejavuje ako širšie tematické kolekcie, ktoré sú inovatívne, ale aj vysoko nositeľné. Business of Fashion odhaduje, že väčšie módné domy mínajú na jednu udalosť až 10

miliónov dolárov. Zákazníci sú na tieto prehliadky odvezení na súkromné miesto, kde majú k dispozícii nedotknutú ponuku vecí. Od začiatku plavebných prehliadok sa v podstate jednalo o získanie pozornosti, ale kolekcie z roku 2019 sa ukázali ako výnimka. Chanel kvôli svojej show postavila loď životnej veľkosti aj s lodným komínom. Loď s názvom La pausa (po slávnom letnom dome Gabrielle) sa stavala štyri týždne mimo pracoviska a ďalších 15 dní na mieste. Oblečenie pokračovalo v téme, ponúka svieži pohľad na plavbu, sofistikovanosť s veselými pruhmi a viac odtieňov modrej. Bolo to ohromne optimistické a keď sa skončila výstava, na palubu boli pozvaní všetci diváci. Najmä po minulých sezónach, kde boli Cruise kolekcie vystavené v čoraz exotickejších svetových destináciách, sa táto sezóna sústreďuje na Francúzsko. „Francúzsko bolo vždy domovom luxusnej módy a etikety. Vo výbere umiestnenia je však vždy väčší kultúrny význam a Francúzsko sa z toho určite teší,” hovorí Brown (Maisey, 2018). V roku 1919 Gabrielle Chanel vynašla samotný koncept Cruise kolekcie, keď prezentovala parížsku kolekciu mimo sezónneho módného programu, špeciálne navrhnutého pre tie úžasné ženy, ktoré trávili dovolenku na milovanom mieste Biarritz. Typické boli vzdušné šaty vyrobené z hodvábu alebo ľahkého úpletu vhodné na príjemné nosenie na pláži. V roku 1983 Karl Lagerfeld vyvinul do Cruise kolekcií oblečenie vyvinuté pre ženy, ktoré unikli zo zimných európskych miest do teplejších oblastí. Kým niektoré domy sa rozhodli rebrandovať a používať termín „pred-kolekcia” kvôli praktickosti, Cruise od Chanel už dávno prerástla dovolenkové oblečenie do kompletného, cestovaním inšpirovaného šatníka, videli sme tu obnovenie pôvodnej pocitovosti a priame pripomenutie, že tento dom navždy zmenil módnny priemysel a spôsob, akým sa ženy obliekajú. (Singer, 2018). Cruise kolekcie prišli do módy začiatkom 20. storočia, keď ženy boli oslobodené od korzetu a mali dostatok peňazí a času na trávenie voľného času v teplých klimatických podmienkach. Súkromné vlaky a výletné lode prevážali ľudí do destinácií ako Antibes, Saint-tropez či Monte Carlo. Trend príležitostného obliekania dlho prichádzal, až módna návrhárka Elsa Schiaparelli uviedla v roku 1931 nohavicovú sukňu, takzvanú „culottes.” V 50. a 60. rokoch minulého storočia cestovanie leteckou dopravou urobilo skvelú prekážku a zrazu všetci cestovali vo vzduchu. Do osemdesiatych rokov, keď veľa žien cestovalo za podnikaním, sa začal uvoľňovať kancelársky odevný kód. Neformálne piatky sa často stali „dress-down” pondelky až piatky počas 90-tých rokov, to znamená, že ľudia nosili namiesto oblekov neformálne oblečenie. Potom priniesli kariéristi zo Silicon Valley novú éru tenisiek, kraťasov a šiltoviek, ktoré nosili počas týždňa aj cez ví-

kendové smeny. Jednoduché nosenie spôsobuje použitie z ľahkých textílii ako bavlna, hodváb alebo popelín. Často majú odvážne a jasné vzory, ktoré prinášajú oddych od zimných farieb. Neformálny vzhľad už nieje bežný iba na dovolenke raz za rok. Sme generácia celoročných cestujúcich. V každom jednom dni, v každom ročnom období a na celom svete sa vyskytujú neformálne štýly alebo prvky, ako sú havajské košele, šortky, veľké slamenné klobúky, polokošele, slnečné okuliare alebo sandále. Hoci väčšina Cruise kolekcií je zameraná na ženy, no niekedy si aj muži prídu na svoje. (Spenser, 2015). Nie je žiadnym tajomstvom, že za Cruise kolekciami stojí Coco Chanel. Taktiež oslobodila ženy od kozretov a bojovala za koncept bižutérie, pretože nie je hanba kombinovať pravé perly s nepravými. Vo svojich kolekciách umiestnila čiernu, aj keď to v tom čase bola tabu farba. Veľmi ju inšpirovali pánske odevy, bol to takmer nedotknutý nápad v haute couture alebo ready-to-wear, kým neprišla ona. Gabrielle Chanel sa rada plavila, čo nakoniec viedlo k vzniku jej výletnej kolekcie z 20. rokov 20. storočia. Chanel s jej vlnitými tmavými vlasmi, športovým dresom, voľnými nohavicami a dvojtónovými lodičkami. Popularita výletných kolekcií, ktoré sú teraz definované ako medzi-kolekcie zobrazené na jar a pripravené pre cestujúcich v novembrovom prázdninovom období, sa v nasledujúcich desaťročiach začali strácať. To sa zmenilo až do príchodu Karla Lagerfelda v Chanel v roku 1983, keď výletné kolekcie priviedol triumfálny návrat do priemyslu. V súčasnosti sú výletné kolekcie alebo medzi-kolekcie normou. Chanel bol prvý, kto spravil plnohodnotnú prehliadku pre svoju plavbovú kolekciu a zostáva medzi veľmi málo módnymi domami, ktoré tak spravili. Doteraz tu nebola taká výletná show, ako je napríklad plavebná show Chanel. Nie je to len nápad cesty, ktorá inšpiruje plavebné kolekcie, ale aj jej cieľ. Od roku 2000 Chanel pod vedením Karla Lagerfelda, ktorý ukázal výletné kolekcie napríklad na letisku Santa Monica v Los Angeles, Grand Central Station v New Yorku, Café Marly v Paríži, Dongdaemun Design Plaza v Soule, Dempsey Hill v Singapure, v záhradách Chateau de Versailles alebo Paseo del Prado v Havane. Chanel ponúklo pre cestovateľov veľa možností, či už ste sa prechádzali po piesočných plážach, púšťach, starovekých uličkách, alebo sa len túlili okolo domu (Chua, 2017).

Obr. 18 Chanel Cruise kolekcia 2017

Obr. 19 Chanel Cruise kolekcia 2019

5.2 Vysvetlenie pojmov Resort, Cruise, Pre-spring a Pre-fall

Resort, Cruise a Pre-Spring, toto všetko sú názvy pre tú istú vec. Je to jednoducho zamieňateľný módný slang, aby sme opísali tú istú pre-collection. Prichádzajú po kolekcii jeseň/zima, ale zároveň pred tým, ako boli do obchodov dodané veci na jar/leto. Pre-Fall rovnako ako rezortné kolekcie, ktoré sa pred ním objavujú, sa stávajú pevnou súčasťou módného kalendára. Aj keď niektoré značky robia prehliadky, nie sú také výstredné ako veľké módné domy Gucci či Chanel. V skutočnosti sú ich prezentácie menšie a oveľa mainstreamovejšie ako akékoľvek iné sezónne kolekcie, pretože Pre-Fall kolekcie sú výlučne podmienené komerčnými možnosťami, a netýka sa iba slávnych módných domov. Pre-Fall je vlastne šanca, ako získať extra dopyt v globalizovanom svete, kde kolekcia jar horko-tažko existuje a kolekcie jeseň/zima sa ešte len vyrábajú. Je po tom dopyt, pretože prechod medzi sezónami môže byť pre módné značky stratový, keď kúsky z jarnej kolekcie sú už v permanentnom výpredaji a jesenné kúsky ešte nedoručili do obchodov. Rezort bola pôvodne kolekcia, ktorá robila to, „čo bolo na obale“ - ľudia dostali to, čo očakávali. Kedysi dávno, dizajnéri vyrábali špeciálne kolekcie plné luxusného tovaru. Svieže tkaniny, obleky na kúpanie a obrovské slnečné klobúky, boli kolekcie venované letnému obdobiu. Nie je komerčne zmysluplné obmedziť Rezort na letný tovar, pretože nie všetci idú na dovolenku. Značky sa tak postarajú o to, aby pre každého bola ponuka dostupná. Je to odrazom našej kolektívnej túžby aj bez sezónneho štýlu a to je presne to, čo Rezort ponúka. Rezort je ďalšou príležitosťou na uspokojenie globalizovanej generácie spotrebiteľov, ktorí celý čas cestujú a splňajú požiadavky klimatických zmien, a kde v mnohých častiach zeme je iné podnebie. Okrem toho, väčšie značky majú klientov po celom svete a ich najväčšie výdavky sú na stále dôležitých ázijských, arabských a ruských trhoch. Títo spotrebiteľia potrebujú oblečenie pre rôzne teploty v rôznych časoch zo západných obchodov. Čo sa týka začiatku, tradične rezortná sezóna začína v polovici novembra, aby zákazníci v USA využili dovolenku vďaka vyzdania a zostáva v obchode až do Vianoc. Pre väčšie značky sa stáva Rezort kolekcia komerčnou nevyhnutnosťou. Pre-collections, vrátane Rezort a Pre-Fall, sú dôležité pre kupujúcich, pretože je zvyčajne najviac ohrozené „nositeľné“ oblečenie a to aj z vyjadrenia značiek a módných domov. Oblečenie predávané v pred-kolekciách je to, čo pravdepodobne uvidíte od nejakej značky vo výpredajovom oddelení mainstreamovejších luxusných módných outletoch a nie „prehliadkové kúsky“ z jar/leto a jeseň/zima prehliadok. Na rozdiel od jarnej/letnej a jesennej/zimnej kolekcie, Rezort zostáva na predajných

poschodiach najdlhšie bez toho, aby sa vôbec predával. Jarný tovar sa doručuje medzi februárom až aprílom a najväčší pokles nových produktov je približne v polovici marca, kedy vo väčšine častí západnej pologule stále mrzne. Je to len krátke obdobie, ktoré trvá niekedy len 6 týždňov a to pred tým, ako začnú mid-season (medzi-sezóna) výpredaje a zľavy. Rezort ale príde do obchodov v novembri a zostáva v obchodoch v plnej cene až do ďalšieho mid-sezónneho výpredaju (takmer 6 mesiacov), vďaka čomu je najvýnosnejšou sezónou pre väčšinu značiek. S otázkou sezónnosti a módného kalendára sa značky musia stať viac reakcionárskymi a produkovať nový produkt plynulejšie. Napríklad obľúbená mestská značka Supreme je hviezdny príkladom, ktorá to robí. Giganti mestského štýlu realizujú produkty počas celého roku, čo znamená nepretržitý tok peňazí a spotrebitelia môžu mať vždy niečo nové (Dhillon, 2019).

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

6 KOLEKCIA SEAWORTHY

V praktickej časti mojej bakalárskej práce sa nachádza moja inšpirácia, priebeh celkovej práce a spolupráca s firmou Daire. Názov „SEAWORTHY” v preklade znamená pripravený na plavbu, čo poukazuje na druhy oblečenia, ktoré sa v odevnej kolekcií nachádzajú. Snažila som sa spraviť celý súbor vecí, ktoré si žena môže zobrať na dovolenku k moru. Kolekcia preto obsahuje napríklad šaty na pláž, šaty na večernú promenádu, plavky alebo kabát odolný voči letnému dažďu. K pobytu na pláži nesmú chýbať ani doplnky, preto som vyrobila tašky a klobúk. Ako materiál som použila slnečnú tieniacu sieť a morskú trávu, o ktorej píšem v jednej z nasledujúcich kapitol.

6.1 Moodboard

Moje inšpiračné zdroje pramenia z prímorskej atmosféry, ktorá mi je veľmi blízka a dodáva mi pocit pokoja, a pozitívnej energie. Na fotografii môžeme vidieť inšpiračné obrázky a predmety, ktoré svojou farebnosťou, štruktúrou, vzorom a aj materiálom doladujú celú atmosféru moodboardu. Vzorkovnica materiálov je provizórna, no na rozpracovanej ukážke základu tašky vyrobenej z morských rias som ďalej pracovala a neskôr aj použila vo výslednej kolekcií.

Obr. 20 Moodboard

Obr. 21 Inšpirácia a kľúčové slová

Obr. 22 Moja múza

Obr. 23 Prvotné návrhy

6.2 Doplnky

Súčasťou môjho zadania bakalárskej práce je aj výroba doplnkov. K prímorskej kolekcií som sa rozhodla spraviť také doplnky, aby boli funkčné, estetické a z príbuzného materiálu k danej téme. Konkrétne sa jedná o tašky a klobúk. Ako materiál som si vybrala tieniacu sieť a morskú trávu, z ktorej je vyrobená väčšina doplnkov. Napriek tomu, že tento materiál je pomerne známy, často sa používa hlavne na nábytok a nie ako odevné doplnky, takže celkový postup práce som skúšala sama.

6.2.1 Morská tráva

Morská tráva je kvitnúca rastlina, ktorá rastie v mori. Názov je odvodení od tvaru rastliny, ktorý je podobný bežnej tráve a aj spôsobu rastu na veľkých plochách. Nájde ju na veľa miestach Zeme a to najmä v plytkých vodách, pretože sa živí fotosyntézou (Informace o materiálech, 2019). Vyvinula sa asi pred 100 miliónmi rokov a dnes existuje približne 72 rôznych druhov morských tráv. Táto rastlina môže tvoriť husté podmorské lúky, z ktorých niektoré sú dostatočne veľké tak, aby sa dali vidieť z vesmíru. Napriek tomu, že sa im často venuje málo pozornosti, sú jedným z najproduktívnejších ekosystémov na svete (L Reynolds, 2018). Môžeme ju považovať aj ako najstarší žijúci organizmus zo Stredozemného mora. Ich životnosť môže dosiahnuť až státisíce rokov, no v dnešnej dobe ich vek klesá, čo spôsobuje výstavba na pobreží, znečistenie vody a aj zmena klímy (Prokopčák, 2012). Spôsob získavania je ekologický a šetrný k životnému prostrediu. Medzi jej vlastnosti patrí výborná elasticita ale aj aromaterapeutické účinky. Rovnako dobre slúži pre nás, tak aj pre živočíchov. Poskytujú úkryt a jedlo neuveriteľne rôznorodej komunite zvierat, od drobných bezstavovcov až po veľké ryby, kraby, korytnačky, morské cicavce a vtáky. Morské trávy poskytujú mnoho dôležitých služieb aj pre ľudí, ale mnohé lúky z morských tráv boli stratené kvôli ľudskej činnosti. Ľudia ju používali už viac ako 10 000 rokov. Boli využité na hnojenie polí, izoláciu domov, tkanie nábytku, strechy, výrobu obvazov, vyplňovanie matracov a dokonca aj do autosedačiek. Morské trávy podporujú komerčný rybolov a biodiverzitu, čistia okolitú vodu a pomáhajú odstraňovať oxid uhličitý z atmosféry. Kvôli týmto výhodám sa morské trávniky považujú za tretí najhodnotnejší ekosystém na svete (predchádza im iba ústie riek a mokradí) (L Reynolds, 2018).

6.2.2 Postup tvorby doplnkov

Ako prvý doplnok som začala robiť tašku z morskej trávy. Ako neskúsený tvorca som s týmto materiálom nemala žiadne skúsenosti a tak až na základe skúšania, som vytvorila výsledné doplnky. Celý prníip tvorby je o točivom prišívaní morskej trávy do požadovaného tvaru. Sklon už vytvorenej plochy nám umožní produkt preniesť do „3D” verzie. Čím väčší uhol máme, tým dosiahneme hranatejší tvar.

Obr. 24 Fotodokumentácia tašky

Ďalším doplnkom bol klobúk, ktorý bol náročnejší na šitie a preto som si najprv spravila skúšku

Obr. 25 Skúška klobúku

Obr. 26 Fotodokumentácia klobúku

Obr. 27 Výsledný klobúk

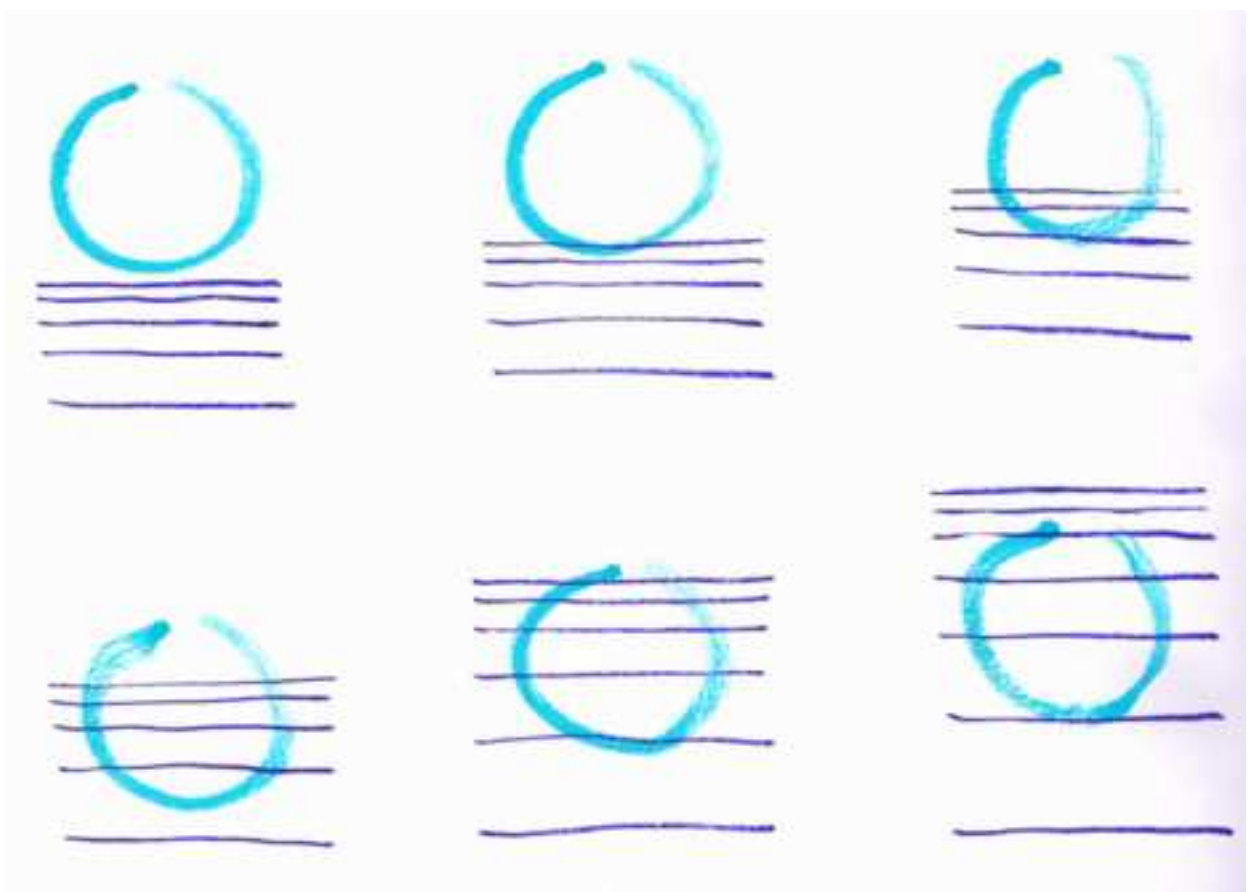
A ako posledný doplnok z morskej trávy som vytvorila sieťovanú tašku.

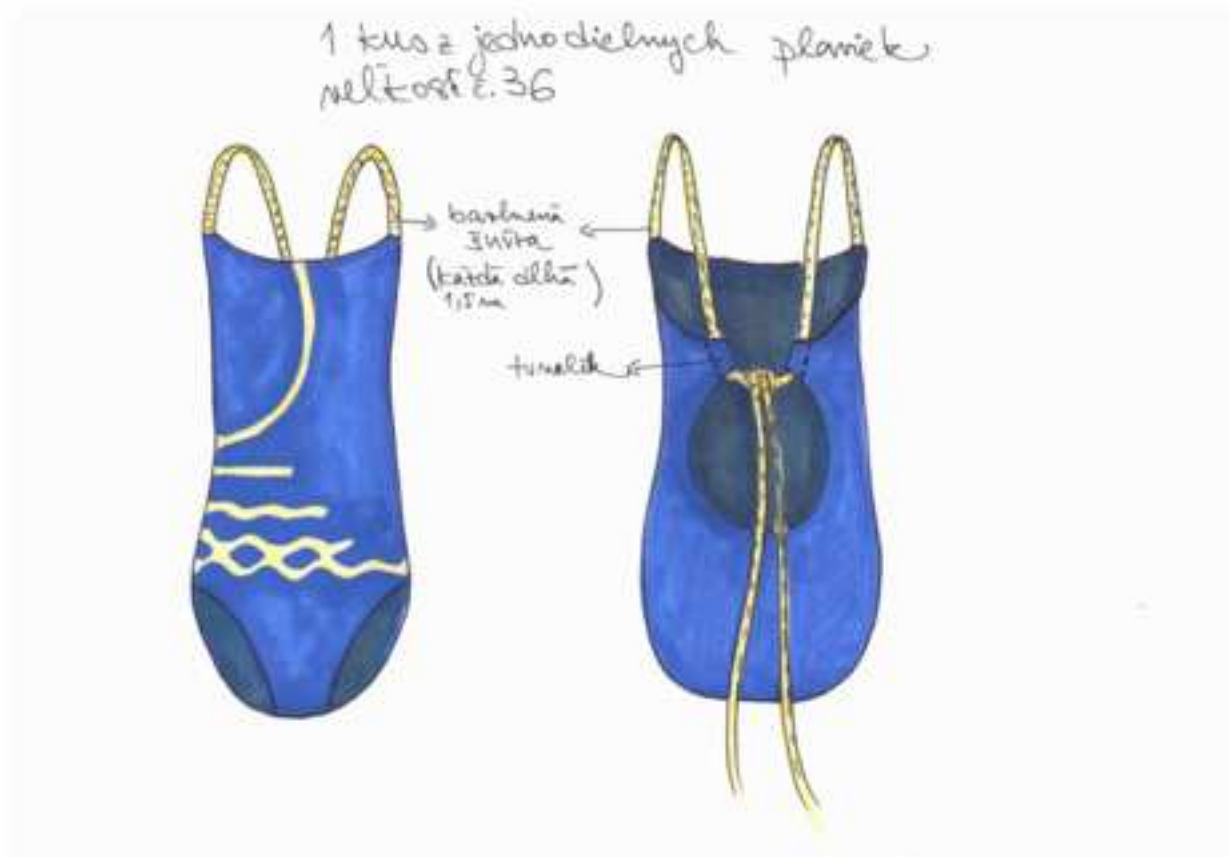
Obr. 28 Sieťovaná taška

6.3 Spolupráca s firmou Daire

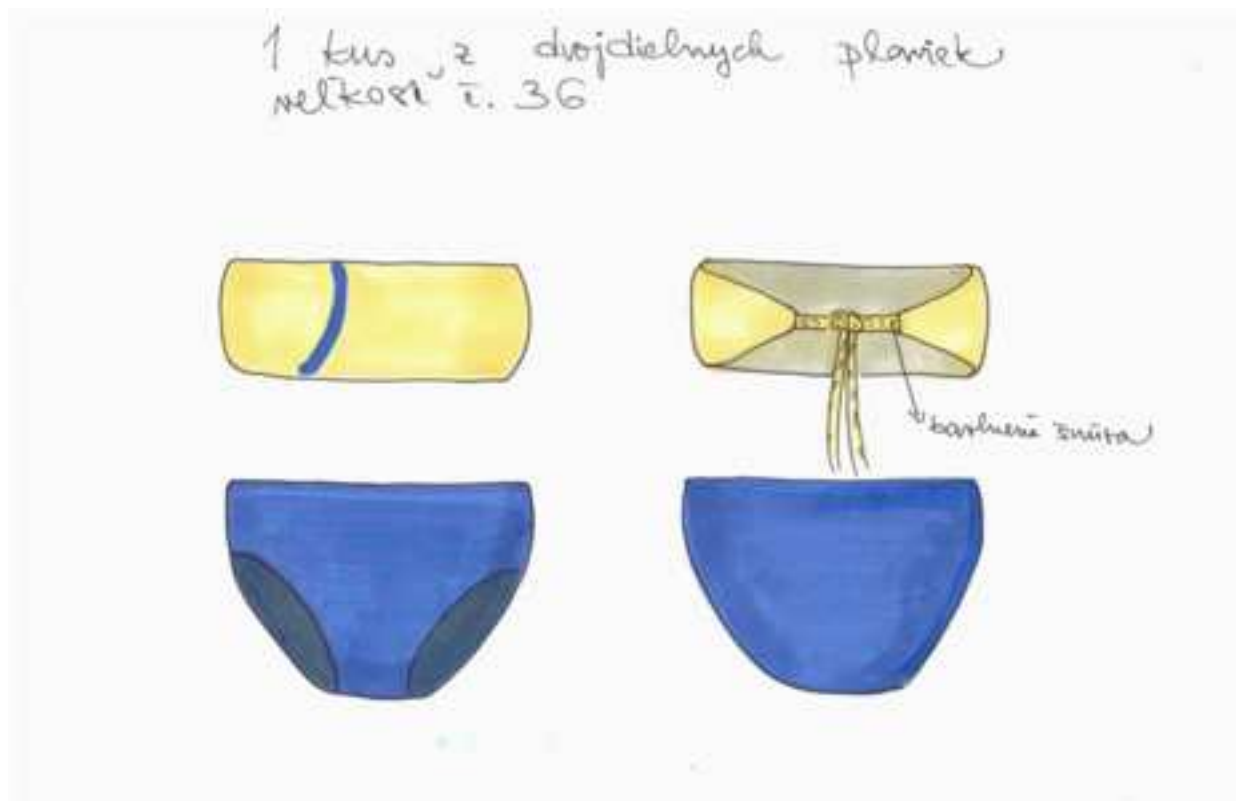
V rámci mnou vybratej témy s názvom „Voľná téma. Autorská kolekcia odevu a odevných doplnkov. Spolupráca s konkrétnou firmou.” som si na základe vybraných prímorských inšpiračných zdrojov vybrala firmu, ktorá mi podľa mojich požiadaviek vyhotoví plavky na mieru. S autorskou potlačou mi pomáhala grafická dizajnérka Mgr. art. Barbara Kršková, ktorá mi z mojich návrhov vytvorila digitálny návrh potlače plaviek. Z výslednej spolupráce vznikli dvojce plavky (jedny jednodielne a jedny dvojdielne).

Obr. 29 Prvotný návrh potlače

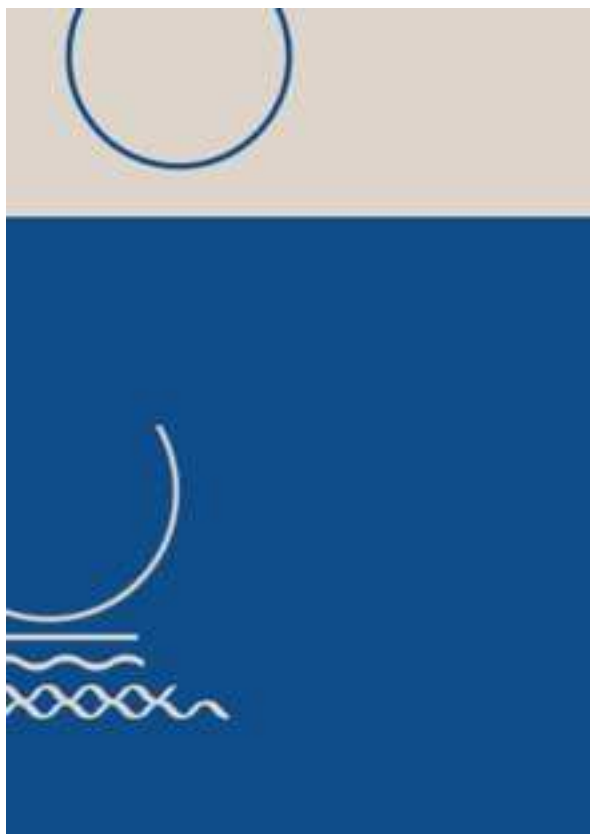
Obr. 30 Návrh jednodielnych plaviek

Obr. 31 Návrh dvojdielnych plaviek

Obr. 32 Umiestnenie strihov na látku

Obr. 33 Digitálny návrh

Obr. 34 Výsledné plavky

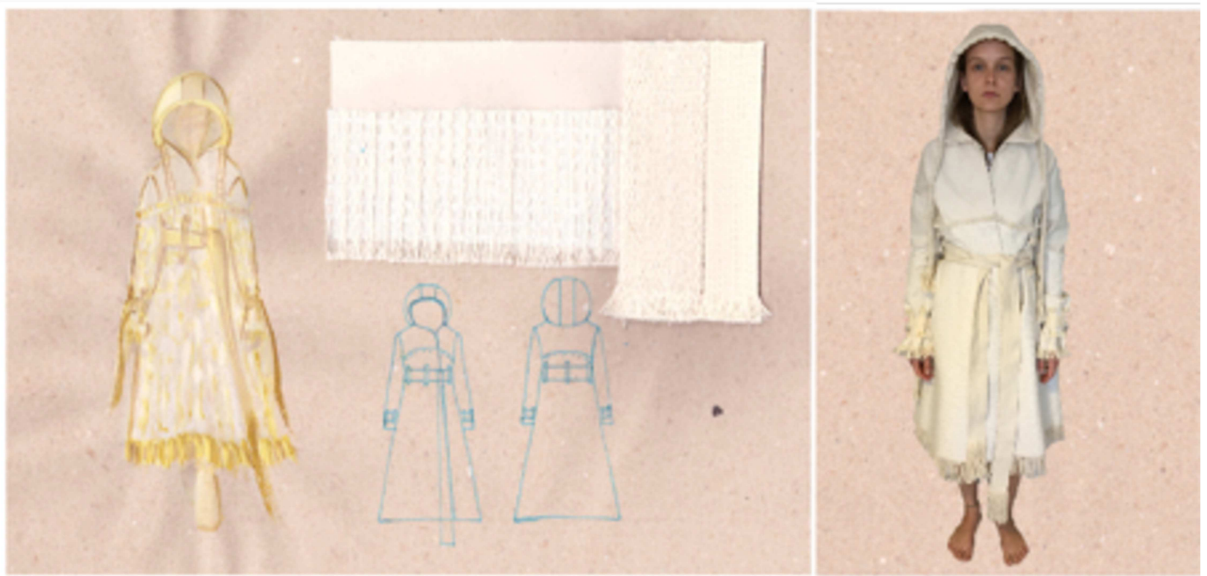
7 POPIS JEDNOTLIVÝCH MODELOV

Obr. 35 Skica modelov

7.1 Model č. 1

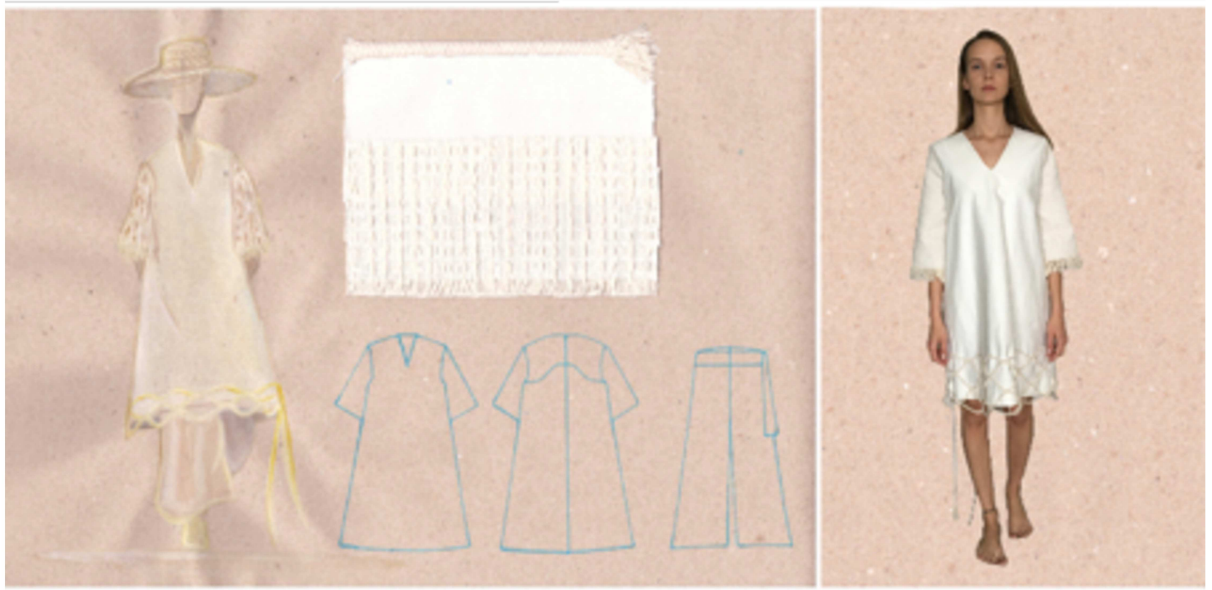
Prvý model pozostáva z kabátu, ktorý je odolný voči letnému dažďu. Na kapučňu, ramená a aj časť rukávov som použila impregnovanú bavlnu. Zvyšný materiál je vyrobený z 50% polyesteru a 50% bavlny. Na spodný odev som použijem viskózu.

Obr. 36 Model č. 1

7.2 Model č. 2

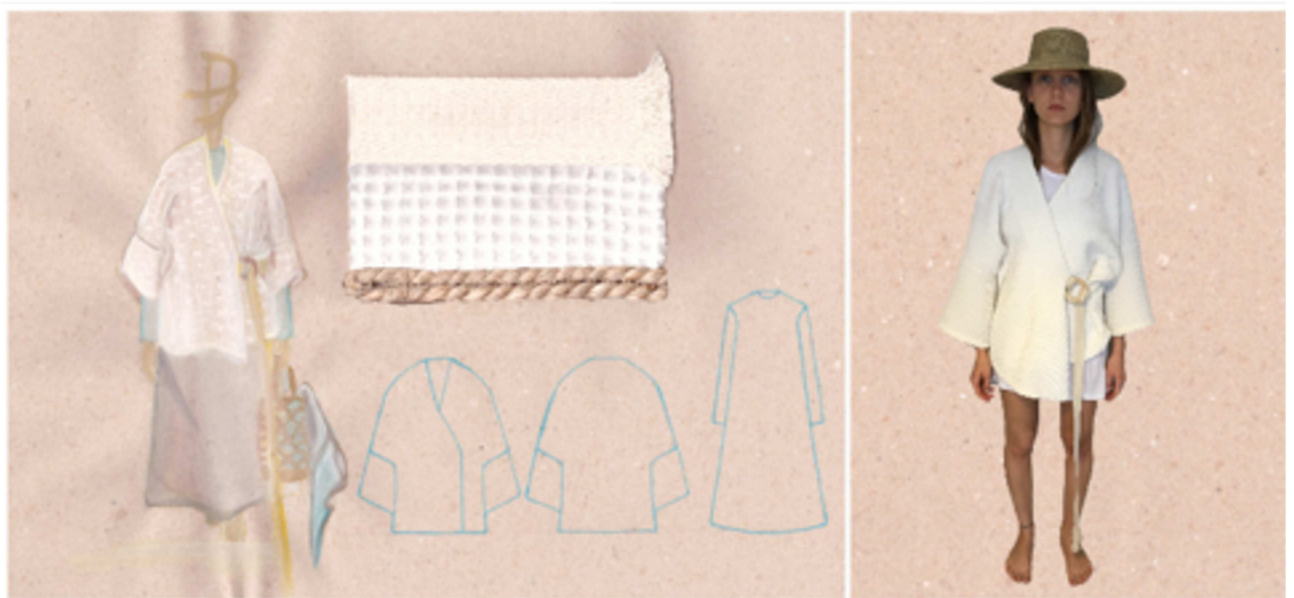
Druhý model pozostáva zo šiat, na ktoré je použitá látka vyrobená z 50% bavlny, 30% polyesteru a 20% elastánu. Na rukávy som použila látku z prvého modelu. Nohavice budú vyrobené z viskózy.

Obr. 37 Model č. 2

7.3 Model č. 3

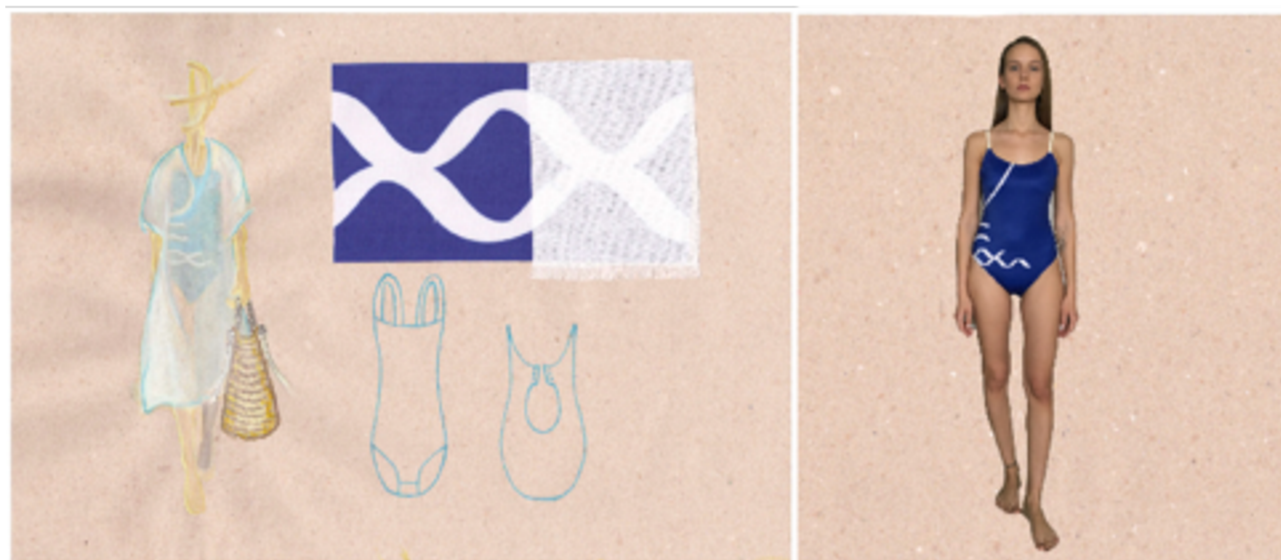
Tento model obsahuje mäkký sveter zo 100% bavlny, ktorá má waflovitú štruktúru. Na spodný odev použijem úpletový materiál (ktorý na obrázku nieje).

Obr. 38 Model č. 3

7.4 Model č. 4

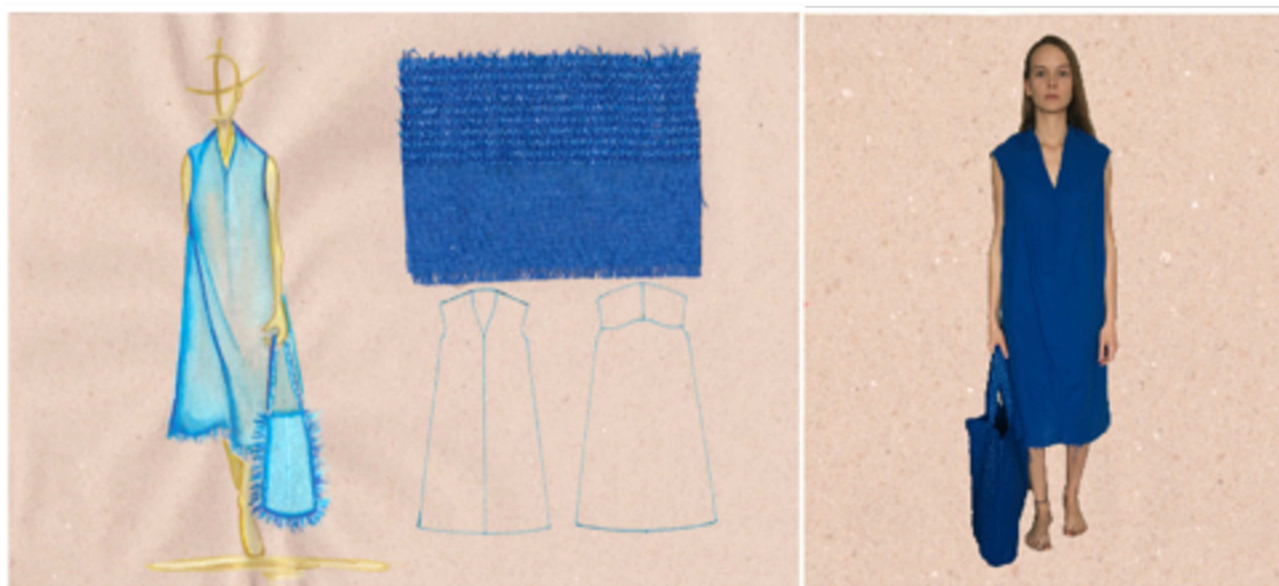
Štvrtý model zatiaľ zahŕňa jednodielne plavky a tašku z morskej trávy.

Obr. 39 Model č. 4

7.5 Model č. 5

Na piaty model som použila materiál vyrobený z ľanu. Taška je vyrobená z tieniacej siete.

Obr. 40 Model č. 5

III. PROJEKTOVÁ ČASŤ

8 FOTODOKUMENTÁCIA

Uvedené fotky niesú výslednými fotkami ku kolekcií.

Obr. 41 Prvotné fotky kolekcie

Obr. 42 Kabát a klobúk

Obr. 43 Detail modelov

Obr. 44 Ukážka modelov

Obr. 45 Doplnky

Obr. 46 Ukážka modelov II.

Obr. 47 Taška z tieniacej siete

ZÁVER

Pri tvorbe teoretickej časti bakalárskej práce, som získala množstvo informácií o daných témach súvisiacich s prímorským prostredím. Študovanie histórie pobrežia, histórie plaviek alebo histórie prímorského oblečenia mi dali veľký rozhl'ad, ktorý určite využijem aj do budúcnosti. Počas práce som si uvedomovala, čo pre mňa daná téma znamená, a ako na mňa pozitívne vplýva. Našla som svoju estetiku a štýl, ktorý mi je blízky.

Praktická tvorba práce mi priniesla možnosť spolupracovať s firmou Daire, za ktorú som vďačná. Taktiež ma doviedla k vytvoreniu jedinečných doplnkov z morskej trávy. Teraz, s odstupom času by som pri výrobe plaviek dala väčší pozor na farebné odtiene, ktoré sa nezodujú s ostatnými vecami v kolekcii, ale v tom čase som ešte žiaden materiál nevlastnila, tak som to nemala s čím porovnať. Aj keď sa mi to píše ťažko, som rada, že a mi podarilo doplnky z morskej trávy vytvoriť aj napriek tomu, že som nevedela, do čoho idem.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- [1] KYBALOVÁ, Ludmila, 2006. *Dejiny odívání: Doba turnýry a secese*. 2006. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 8071061484.
- [2] KINDERSLEY, Dorling, 2014. *Móda: Obrazové dejiny obliekania a štýlu*. Ikar, a. s. Bratislava: Ikar. ISBN 978-80-551-4008-7.
- [3] FFOULKES, Fiona, 2012. *ABECEDA MÓDY: Rychlokurs v porozumění módním stylům*. Slovart, s. r. o. Praha: Alias Press, spol. ISBN 978-80-7391-602-2.
- [4] KYBALOVÁ, Ludmila, 2002. *Dějiny odívání: Středověk*. NLN, s. r. o. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. ISBN ISBN 80-7106-146-8.
- [5] KYBALOVÁ, Ludmila a Ludmila PURKYŇOVÁ, 1998. *Dejiny odievania: 1. Od staroveku do konca stredoveku. ... -Ludmila Purkyňová*. NLN, s. r. o. Bratislava: Ústr. knižnica a ŠIS VŠMU. ISBN ISBN 80-7106-145-X.
- [6] KYBALOVÁ, Ludmila, 2004. *Dějiny odívání: Od empíru k druhému rokoku*. NLN, s. r. o. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 80-7106-146-6.

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

Obr. Obrázok

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 1 Kúpacia kabína

Zdroj: <http://www.laboiteverte.fr/des-cabines-de-bain-mobiles-pour-se-baigner-en-toute-dignite/> [cit. 2019-04-30]

Obr. 2 Pobrežný kostým z roku 1827

Zdroj: <https://mimimatthews.files.wordpress.com/2016/05/1827-seaside-costume-ackermann-fashion-plate.jpg> [cit. 2019-04-30]

Obr. 3 Prímorský kostým z roku 1862

Zdroj: <https://mimimatthews.files.wordpress.com/2016/05/godeys-ladys-book-fashions-for-july-1862.jpg> [cit. 2019-04-30]

Obr. 4 Prímorský kostým z roku 1869

Zdroj: <https://mimimatthews.files.wordpress.com/2016/05/seaside-costumes-with-capeline-ladies-monthly-magazine-1869.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 5 Pobrežný kostým z roku 1870

Zdroj: <https://mimimatthews.files.wordpress.com/2016/05/seaside-costumes-image-957-milliner-and-dressmaker-magazine-1870.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 6 Prímorský kostým z roku 1870

Zdroj: <https://mimimatthews.files.wordpress.com/2016/05/seaside-costumes-1-milliner-and-dressmaker-magazine-1870.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 7 Potlačené prímorské šaty z rokov 1878-1880

Zdroj: <https://mimimatthews.files.wordpress.com/2016/05/1878-1880-printed-cotton-sateen-seaside-dress-with-a-design-of-cupids-and-pink-roses-via-bowes-museum.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 8 Tunikový sveter (Kindersley, 2014, str. 250)

Zdroj: KINDERSLEY, Dorling, 2014. *Móda: Obrazové dejiny obliekania a štýlu*. Ikar, a. s. Bratislava: Ikar. ISBN 978-80-551-4008-7.

Obr. 9 Námornický komplet z roku 1930, (Ffoulkes, 2012, str. 160)

Zdroj: FFOULKES, Fiona, 2012. Abeceda módy: Rychlokurs v porozumění módním stylem. Slovart, s. r. o. Praha: Slovart. ISBN 978-80-7391-602-2.

Obr. 10 Športové oblečenie z roku 1930

Zdroj: <https://i.pinimg.com/originals/17/21/2a/17212a3bc669b8e9ac1297f63f09b4af.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 11 Mozaika z Pompejskej vily

Zdroj: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e6/Villa_Romana_Del_Casale_Bikini_All_Girls.jpg [cit. 2019-04-30].

Obr. 12 Camisia

Zdroj: <http://tacuinummedievale.blogspot.com/2014/02/camisa-supportiva-supportive-underwear.html> [cit. 2019-04-30].

Obr. 13 Kúpací úbor z roku 1790

Zdroj: <http://www.victoriana.com/library/Beach/image/1790beach.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 14 Kúpací úbor z 19. storočia

Zdroj: <https://allthatsinteresting.com/wordpress/wp-content/uploads/2015/05/history-womens-swimwear-later-victorian.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 15 Kúpací úbor z roku 1922

Zdroj: <https://allthatsinteresting.com/wordpress/wp-content/uploads/2015/05/history-womens-swimwear-1922.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 16 Kúpací úbor z roku 1930

Zdroj: <https://2lth8w1uv77536l8d72pqh10-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/1930s-swimsuits-beach-350x457.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 17 Louis Réard a bikiny

Zdroj: <https://lolawho.com/wp-content/uploads/2015/07/Louis-R%C3%A9ard-bikini-Lola-Who-Fashion-Music-Photography-Blog-.jpg> [cit. 2019-04-30].

Obr. 18 Chanel Cruise kolekcia 2017

Zdroj: https://hips.hearstapps.com/hbz.h-cdn.co/assets/16/18/1600x800/landscape-1462377314-hbz-chanel-cuba-index.jpg?resize=980:* [cit. 2019-04-30].

Obr. 19 Chanel Cruise kolekcia 2019

Zdroj: https://fashionista.com/.image/c_limit%2Ccs_srgb%2Cq_auto:good%2Cw_700/MTU1MzYzOTIxMzY3MTQ4MjI2/chanel-cruise-2019-1.webp [cit. 2019-04-30].

Obr. 20 Moodboard

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 21 Inšpirácia a kľúčové slová

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 22 Moja múza

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 23 Prvotné návrhy

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 24 Fotodokumentácia tašky

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 25 Skúška klobúku

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 26 Fotodokumentácia klobúku

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 27 Výsledný klobúk

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 28 Siet'ovaná taška

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 29 Prvotný návrh potlače

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 30 Návrh jednodielnych plaviek

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 31 Návrh dvojdielných plaviek

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 32 Umiestnenie strihov na látku

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 33 Digitálny návrh

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 34 Výsledné plavky

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 35 Skica modelov

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 36 Model č. 1

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 37 Model č. 2

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 38 Model č. 3

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 39 Model č. 4

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 40 Model č. 5

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 41 Prvotné fotky kolekcie

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 42 Kabát a klobúk

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 43 Detail modelov

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 44 Ukážka modelov

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 45 Doplnky

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 46 Ukážka modelov II.

Zdroj: Vlastný archív

Obr. 47 Taška z tieniacej siete

ZOZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJOV

- [1] L REYNOLDS, Pamela, 2018. SEAGRASS AND SEAGRASS BEDS. *Https://ocean.si.edu* [online]. Washington [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://ocean.si.edu/ocean-life/plants-algae/seagrass-and-seagrass-beds>
- [2] Informace o materiálech, 2019. *Http://www.lcn-nabytek.cz* [online]. České Budějovice: LaCasaNova.cz [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: http://www.lcn-nabytek.cz/morska_trava.-php
- [3] PROKOPČÁK, Tomáš, 2012. Morská tráva sa dožíva stotisíc rokov: Najstaršie na svete sú morské trávy. Žijú viac ako stotisíc rokov. *Https://tech.sme.sk* [online]. Bratislava: Petit Press [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://tech.sme.sk/c/6251718/morska-trava-sa-doziiva-stotistic-rokov.html>
- [4] MAISEY, Sarah, 2018. The concept of the cruise collection explained. *Https://www.thenational.ae* [online]. Abu Dhabi: United Printing [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.thenational.ae/lifestyle/fashion/the-concept-of-the-cruise-collection-explained-1.736522>
- [5] DHILLON, Kam, 2019. What the Hell Are Resort and Cruise Collections and Why Are They So Lucrative?. *Https://www.highsnobiety.com* [online]. New York: TITEL MEDIA [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.highsnobiety.com/2017/05/22/why-are-resort-cruise-pre-collections-important/>
- [6] MORTON, Camilla, 2019. Fashion A-Z: Cruise Collection. *The Business of Fashion* [online]. London: The Business of Fashion [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.businessoffashion.com/education/fashion-az/cruise-collection>
- [7] History of Bathing Suits, *Http://www.victoriana.com* [online]. Victoriana Magazine [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <http://www.victoriana.com/library/Beach/FashionableBathingSuits.htm>
- [8] DONAUEROVÁ, Michaela, 2012. Evolúcia plaviek: ako sa časom menili. *Http://birdz.sk* [online]. Bratislava: PEREX [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <http://birdz.sk/casak/evolucia-plaviek-ako-sa-casom-menili-casak-birdz/19115-clanok.html>
- [9] ČERNANCOVÁ, Natália, 2018. V 17. storočí sa ženy kúpali v plavkách so závažím. V USA na ich odev dohliadala plavková polícia. *Https://www.firotour.sk* [online]. Bratislava: Cestovná kancelária FIRO-tour [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.firotour.sk/idem/clanok/historia-plaviek-v-17-storoci-sa-zeny-kupali-v-plavkach-so-zavazim>
- [10] PICONE, Kiri, 2015. Appreciate Your Bikini: A Brief History Of Women's Swimwear. *Https://allthatsinteresting.com* [online]. [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://allthatsinteresting.com/history-of-womens-swimwear>
- [11] ŽUREKOVÁ, Michaela, 2017. História podprsenky: Prečo ju feministky chceli spáliť a v staroveku ju nepotrebovali?. *Https://zena.sme.sk* [online]. Bratislava: Petit Press [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://zena.sme.sk/c/20642765/historia-podprsenky.html>
- [12] VRANCOVÁ, Anna, 2008. *Kulty v odievaní*. Liberec. Bakalárska práca. Technická univerzita v Liberci. Vedúci práce Ing. Eliška Kadlecová.
- [13] MATTHEWS, Mimi, 2016. Seaside Fashions of the 19th Century. *Https://www.mimi-matthews.com* [online]. Spojené štáty americké: Mimi Matthews [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: <https://www.mimimatthews.com/2016/05/02/seaside-fashions-of-the-19th-century/>

- [14] WESTON, Pauline, 2001. The Early Seaside. *Http://www.fashion-era.com* [online]. Velká Británie: World Clock [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: http://www.fashion-era.com/the_seaside.htm
- [15] SINGER, Olivia, 2018. Everything You Need To Know About Chanel's Cruise Collection. *Https://www.vogue.co.uk* [online]. Velká Británie: Condé Nast Britain [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://www.vogue.co.uk/gallery/everything-you-need-to-know-about-channels-cruise-collection>
- [16] SPENSER, Jessie, 2015. The History of the Cruise Collection. *Http://royalportfolio.com* [online]. Miami: Royal Media Partners [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <http://royalportfolio.com/the-history-of-the-cruise-collection/>
- [17] CHUA, Candice, 2017. The Story of Chanel's Cruise Collections. *Https://yoyokulala.com* [online]. Singapore: YOYOKULALA [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://yoyokulala.com/fashion/chanel-cruise-collections-history/>
- [18] ŠTÉROVÁ, Martina, 2017. Od šiat po bikiny. Aká je história dámskych plaviek?: Ženy si svoje právo na viac odhalenej pokožky museli vybojovať. *Https://zena.sme.sk* [online]. Bratislava: Petit Press [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://zena.sme.sk/c/20530100/od-bavlnenych-siat-po-odhalujuce-bikiny-aka-je-historia-damskych-plaviek.html>

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 - Flash disk